

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక

నిజామాబాదు జిల్లా
1959-60

ప్రణాళిక, స్థానిక పరిపాలనా శాఖ.
ఆంధ్రప్రదేశ్.

25 n.p.

మనవి మాట

రాజ్య ప్రణాళికలోని జిల్లావారీ వివరాలు చూపే జిల్లా ప్రణాళికల వరసలో 1959–60 సంవత్సరానికి సంబంధించిన ఈ ప్రచురణ నాలుగవది. పుస్తకం మొదటి భాగంలో జిల్లాకు సంబంధించిన సాధారణ గణాంక సమాచారం చేర్చబడింది. నేటివరకు సేకరించబడిన సమాచారం ఇందులో చేర్చబడింది. దానితోపాటు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద రాజ్య ప్రభుత్వం నాలుగవ సంవత్సరంలో నిర్వహించదలచిన కార్యక్రమస్వరూపం కూడ క్లుప్తంగా యివ్వబడింది. ఇక రెండవ భాగంలో తంతి, తపాలాశాఖ, రైలుమార్గాల అభివృద్ధితో సహా వివిధ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను గురించి వివరింపబడింది. ఈ ప్రచురణ జిల్లా పరిషత్తులకు కొంత ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని ఆశించబడడంవల్ల, దీనిని మెరుగుపరచేటందుకు జిల్లా పరిషత్తులు సూచనలు చేయగలవని ఆశించబడుతున్నది. సూచనలు ఎవరు పంపినా కృతజ్ఞతతో స్వీకరించబడతాయి. వాటిని హైదరాబాదులో ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రణాళికా శాఖ డిప్యూటి కార్యదర్శిగారికి పంపవచ్చును.

హైదరాబాదు
13–12–1959

సి. నరసింహం
ప్రభుత్వ ప్రణాళిక, స్థానిక
పరిపాలనా శాఖ కార్యదర్శి.

విషయసూచిక

వరుస సంఖ్య	వివరాలు		పేజీ సంఖ్య
	మనవి మాట		(ముందు పేజీ)

మొదటి భాగం

రెండవ భాగం

అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు

మొదటిభాగం

సాధారణ విషయాలు

సాధారణ విషయాలు

విస్తీర్ణం వర్గీకరణ

ఈ జిల్లా విస్తీర్ణం 3,203 చదరపుమైళ్ళు. ఇందులో 3 రెవిన్యూ డివిజన్లు, 7 తాలూకాలు ఉన్నాయి. 1956–57 సంవత్సరంలో ఈ జిల్లాలోని భూమి క్రింది విధంగా వర్గీకరించబడింది.

	విస్తీర్ణం ఎకరాలలో	మొత్తం విస్తీర్ణంలో శాతం
మొత్తం భూమి విస్తీర్ణం	19,15,046	—
అడవులు	3,64,592	18.9
బీడుభూమి, సాగు క్రిందకు రాని భూమి	1,81,602	9.4
వ్యవసాయేతర పనులకు ఉపయోగింపబడుతున్న భూమి	1,42,577	7.4
సాగుకు లాయకి అయిన బంజరు	92,036	4.8
శాశ్వత పచ్చిక బీళ్లు, ఇతర పచ్చిక బయళ్లు	1,19,094	6.2
సాగు చేయబడే నికరపు విస్తీర్ణంలో చేర్చబడని నానారకాలచెట్లు,తోటలు పంటలు ఉండే భూమి	15,560	0.8
ప్రస్తుత బంజర్లు	2,01,479	10.5
ఇతర బంజర్లు	69,837	3.6
సాగు చేయబడే నికరపు విస్తీర్ణం	7,38,826	38.4
ఒకసారికి మించి సాగు చేయబడే భూమి	78,710	4.1
మొత్తం పంట భూమి	8,17,536	42.5

వేర్వేరు ఋతు పవనాల వర్షపాతం

(అంగుళాలలో)

	19ˉ6–57	1955–56	మామూలు
నైరుతి ఋతు పవనాలు	47.3	52.9	32.8
ఈశాన్య ఋతు పవనాలు	5	1.5	2.9
శీతాకాలం	0.8	0.1	1.0
వేసవికాలం	3.8	3 1	1.8
మొత్తం	56.9	57.6	38.5

నీటివనర్లు, నీటిపారుదల

పెద్ద రిజర్వాయర్లు, చెరువులు, బావులు నీటి పారుదలకు ముఖ్యాధారాలు. వీటన్నిటిలో పెద్దది నిజాంసాగరు. మంజీరనదికి ఆనకట్ట కట్టుట ద్వారా నిజాంసాగరు రిజర్వాయరు ఏర్పడింది. ఇది 1931 లో పూర్తి చేయబడింది. దీని విస్తీర్ణం 15 చదరపుమైళ్ళు. 30,000 మిలియన్ల ఘనపుటడుగుల నీరు నిలవచేసే శక్తి ఈ రిజర్వాయరుకు ఉన్నది. నదిమీద డాము రెండు మైళ్ళు ఉంటుంది. ప్రధాన కాలువ వెడల్పు 100 అడుగులు; లోతు 10 1/2 అడుగులు; పొడవు 100 మైళ్ళు.

నీటివనర్లు

1. ప్రభుత్వ కాలువలు	280
2. ప్రయివేటు కాలువలు	...
3. బావులు	...
(ఎ) గొట్టపు బావులు	11
(బి) నీటి పారుదలకొరకు మాత్రమే ఉపయోగించబడే ఇతర బావులు	...
(i) ప్రభుత్వంవారివి.	
(ఎ) రాతికట్టడం గలవి	110
(బి) రాతికట్టడం లేనివి	208

(ii) ప్రయివేటు వ్యక్తులవి.

(ఎ) రాతికట్టడం గలవి.	803
(బి) రాతికట్టడం లేనివి	2,163
4. గృహకృత్యాలకు మాత్రమను ఉపయోగించబడుతున్న బావులు	10,882
5, ఉపయోగంలో లేని బావులు	1,349
6. రిజర్వాయర్లు	1
7. చెరువులు	
(ఎ) నూరు ఎకరాలకన్నా ఎక్కువ ఆయకట్టు గలవి	530
(బి) నూరు ఎకరాలకన్నా తక్కువ ఆయకట్టు గలవి	902

నీటిపారుదల జరుగుచున్న భూమి విస్తీర్ణం

1. ప్రభుత్వ కాలువల ద్వారా	...	1,29,909
2. ప్రయివేటు కాలువల ద్వారా	...	105
3. చెరువులద్వారా	...	1,25,465
4. బావుల ద్వారా	...	
(ఎ) కేవలం నీటిపారుదలకు ఉపయోగించబడేవి	...	13,226
(బి) ఇతర నీటి పారుదల వనరులకు తోడ్పడేవి	...	—
(సి) ఇతర వనరులు (ఊటకాలువలు మొదలయినవి)	...	3,386
5 నీటి పారుదల జరుగుచున్న మొత్తం భూమి	...	2,68,101
6. పంటపండే నికరపు భూమిలో నీటి పారుదల జరిగే నికరపు భూమి శాతం	...	36 2
7. ఒకే సంవత్సరంలో ఒకసారికంటె ఎక్కువగా నీటిపారుదల జరిగే భూమి విస్తీర్ణం	...	49,419
8. నీటిపారుదలవల్ల పంటలుపండే మొత్తం భూమి విస్తీర్ణం	...	3,27,520

9. పంటపండే మొత్తం విస్తీర్ణంలో నీటిపారుదల జరిగే విస్తీర్ణంయొక్క శాతం	...	40.0
10. స్వంత ఆయకట్లు ఉండే బావులు	...	2,585
11. గుర్తించబడిన నీటిపారుదల వనరులకు తోడ్పడే బావులు	...	1,379
12. నీటిపారుదల జరిగే మొత్తం నికరపు విస్తీర్ణంలో స్వంత ఆయకట్లుండే బావులద్వారా నీటిపారుదల జరిగే విస్తీర్ణం యొక్క శాతం	...	5.1
13. ఆయిలు ఇంజన్ల సంఖ్య	...	234

పంటలు

వరి ఈ జిల్లాలో ముఖ్యమైన ఆహారపు పంట, జొన్న, గోధుమ, చెరకు, పప్పుధాన్యాలు – ఇవి ఇతర ముఖ్య పంటలు. 1956–57 సంవత్సరంలో సాగు చేయబడిన భూమి వివరాలు, పండించబడిన పంట వివరాలు క్రింద ఇవ్వబడినాయి.

I తృణధాన్యాలు.	విస్తీర్ణం (ఎకరాలలో)	మొత్తం పంట (టన్నులలో)
1. వరి	2,84,823	*1,02,890
2. గోధుమ	8,288	680
3. జొన్న	1,60,716	18,540
4. సజ్జ	5	—
5. బాగ్రి	261	—
6. మొక్కజొన్న	51,746	11,760
7. రాగి	7,561	790
8. కొఱ్ఱ	835	50
9. వరిగ	55,906	370
10. సాములు	15,352	970
11. ఇతర తృణధాన్యాలు	407	60
మొత్తం తృణధాన్యాలు	5,86,400	1,36,110

*బియ్యం

II పప్పు ధాన్యాలు		
1. శనగలు	36,711	4,060
2. పెసలు	19,110	770
3. కందులు	4,691	230
4. మినుములు	36,306	1,540
5. ఉలవలు	16,668	1,370
6. ఇతర పప్పుధాన్యాలు	11,694	1,110
మొత్తం పప్పు ధాన్యాలు	1,25,180	9,080
III సంబారాలు		
1. పోకచెక్కలు	—	—
2. మిరపకాయలు	14,332	940
3. అల్లం	55	—
4. పసుపు	5,880	
5. వెల్లుల్లిపాయలు	907	
6. ధనియాలు	4,672	
7. చింతపండు	—	
8. ఇతర సంబారాలు	2	
మొత్తం సంబారాలు	25,848	940
IV చెరకు పంటలు		
1. చెరకు	39,697	99,860
2. తాటిబెల్లం	—	—
3. ఇతరములు	—	—
మొత్తం చెరకుపంటలు	39,697	99,860

V పండ్లు, కూరగాయలు

1. (ఎ) తాజాపండ్లు

(i) అరటిపండ్లు	126	—
(ii) నిమ్మజాతికిచెందిన పండ్లు	464	—
(iii) మామిడిపండ్లు	1,635	—
(Vi) ఇతర తాజాపండ్లు	93	—
మొత్తం తాజాపండ్లు	2,318	—

(బి) ఎండుపండ్లు

(i) జీడిగింజలు	—	—
(ii) ఇతర ఎండుపండ్లు	7	—
మొత్తం ఎండుపండ్లు	2,325	—
మొత్తం ఎండుపండ్లు, తాజాపండ్లు		

2. కూరగాయలు

(ఎ) బంగాళా దుంపలు	3	—
(బి) కఱ్ఱపెండలము	1	—
(సి) చిలగడ దుంపలు	43	—
(డి) ఉల్లిగడ్డలు	584	1,300
(ఇ) ఇతర కూరగాయలు	717	—
మొత్తం కూరగాయలు	1,348	1,300
మొత్తం పండ్లు, కూరగాయలు, దుంపపంటలతో సహా	3,673	

VI వివిధరకాలకు చెందిన ఇతర ఆహార పంటలు	22	
మొత్తం ఆహారపంటలు	7,25,830	—

ఆహారేతర పంటలు

I నారలు		
1. ప్రత్తి	14,339	1,290
2. బొంబాయి జనుము	401	400
3. జనుము	432	—
4. ఇతర నారలు	21	—
మొత్తం నారలు	15,193	1,690
II నూనె విత్తనాలు		
(ఏ) ఆహారంలో ఉపయోగించబడేవి		
(i) వేరుశెనగ	26,180	6,370
(ii) కొబ్బరి	17	—
(iii) నువ్వులు	21,525	1,250
(iv) రేప్ విత్తనాలు, ఆవాలు	337	—
(v) కుసుములు	4,858	—
(vi) ఇతరములు	68	—
మొత్తం	52,975	7,620
(బి) ఆహారంలో ఉపయోగించబడనివి.		
(i) ఎల్లగిసె విత్తనాలు	12,410	—
(ii) ఆముదాలు	2,578	150

(iii) నిగర్ విత్తనాలు	4,176	—
(vi) ఇతరములు	401	—
మొత్తం	19,565	150
మొత్తం నూనెవిత్తనాలు	72,540	—
III అద్దకం రంగులు, తోళ్ళ పరికరాలు		
1. నీలిమందు (అద్దకంకోసం)	1	—
2. ఇతర అద్దకపు రంగులు	—	—
మొత్తం అద్దకపు రంగులు	1	—
IV మందులు, మత్తు పదార్థాలు.		
1. కాఫి	—	—
2. జనుము	—	—
3. తమలపాకులు	100	—
4. పొగాకు	518	90
5. ఇతరమందులు, మత్తుపదార్థాలు	44	—
మొత్తం మందులు, మత్తు పదార్థాలు	662	90
V పశుగ్రాసపు పంటలు	3,254	—
VI పచ్చి ఎరువు పైరులు	—	
VII వివిధ ఆహారేతర పంటలు	56	
i మొత్తం ఆహారేతర పంటలు	19,706	
ii మొత్తం పంట భూమి	8,17,536	
iii ఒకసారికి మించి పంటపండే భూమి	78,710	
iv నికరపు పంటభూమి	7,38,826	

స్థానిక పరిపాలన

30-9-59 తేదీనాటికి ఈజిల్లాలో నిజామాబాదు, బోధన్‌లలో 2 సిటీ మునిసిపాలిటీలు, ఆర్మూరు, కామారెడ్డి, బన్సువాడ, యెల్లారెడ్డి, మందూరు లలో 5 చౌను మునిసిపాలిటీలు, 131 పంచాయతీలు ఉన్నాయి.

తపాలా ఆఫీసులు

1-5-58 తేదీనాటికి ఈ జిల్లాలో 1 హెడ్- ఆఫీసు, 19 సబ్- ఆఫీసులు, 186 బ్రాంచి ఆఫీసులు, 5 టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసులు, 7 పబ్లిక్ కాల్ ఆఫీసులు ఉన్నాయి.

రైలుమార్గాలు

హైదరాబాదు నుండి మన్మాడువరకున్న మీటరుగేజి రైలుమార్గం ఈ జిల్లామీదుగా పోతుంది. నిజామాబాదునుండి పోయే బ్రాంచిలైను పారిశ్రామిక కేంద్రమయిన బోధన్‌తో కలుపబడింది.

రోడ్లు

1-4-59 తేదీనాటికి ఈ జిల్లాలో 662 మైళ్ళరోడ్లు ఉన్నాయి. అవి క్రింది విధంగా వర్గీకరించబడినాయి.

1.	జాతీయ రహదారులతో సహా ప్రభుత్వ రహదారుల శాఖచే నిర్వహించబడుతున్న రోడ్లు.	...	387
2.	మునిసిపాలిటీలచే నిర్వహించబడుతున్నరోడ్లు	...	58
3.	స్థానిక సంస్థలచే నిర్వహించబడుతున్న రోడ్లు	...	217
	మొత్తం	...	662

సహకారం

30-6-57 తేదీనాటికి ఈ జిల్లాలో రాజ్య, కేంద్ర పరపతర సంఘాలు, 940 వ్యవసాయ సహకార సంఘాలు, 48 వ్యవసా

యేతర సహకార సంఘాలు ఉన్నాయి. వీటిలో సభ్యులసంఖ్య వరుసగా 454,1,33,340; 15,398.

విద్య

1956-57 సం. లో ఈ జిల్లాలో ఉన్న విద్యాసంస్థల సంఖ్య క్రింద ఇవ్వబడింది :-

1.	ఉన్నతపాఠశాలలు	...	3
2.	మాధ్యమిక పాఠశాలలు	...	10
3.	ప్రాథమిక పాఠశాలలు	...	642
4.	వయోజన విద్యాకేంద్రాలు	...	54
5.	ప్రత్యేక పాఠశాలలు, వృత్తివిద్యా కేంద్రాలు	...	2
6.	కళాశాలలు	...	—
	మొత్తం	...	711

వైద్యం, ఆసుపత్రులు

1956-57 సం. లో ఈ జిల్లాలో 2 జనరలు ఆసుపత్రులు, 10 వైద్యశాలలు ఉన్నాయి.

రెండవ ప్రణాళికలోని నాలుగవ సంవత్సరపు కార్యక్రమ స్వరూపం

రాజ్య ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్లానింగు కమిషను ఉద్యోగులతోను, కేంద్ర మంత్రాంగశాఖల ఉద్యోగుల తోను సంప్రదింపులు జరిపిన తరువాత రెండవప్రణాళిక యొక్క నాలుగవ సంవత్సరపు కార్యక్రమం క్రింద రు.37.66 కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చు పెట్టడానికి నిర్ణయించబడింది. కానీ రాజ్యప్రభుత్వం వారు వివిధ విషయాలను పరిశీలించిన మీదట, ప్రణాళిక, అభివృద్ధి విషయాలను గురించి సలహాల నిచ్చుటకు ఏర్పాటు చేయబడిన రాజ్యసలహా సంఘముతో ఈ విషయాన్ని సమగ్రంగా చర్చించిన మీదట యీ సంవత్సరంలో ఖర్చు పెట్టదలచిన మొత్తం రు. 42.03 కోట్లకు పెంచటానికి నిశ్చయించబడింది. ఈ విధమైన హెచ్చింపు చేయటానికిగల ముఖ్య కారణాలు క్రింద ఇవ్వబడినాయి.

(i) యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికా మొత్తాన్ని హెచ్చించక పోయిన ట్లయితే రెండవ ప్రణాళిక యొక్క చివరి సంవత్సరం లో పూర్తి చేయవలసిన పనులు ఎక్కువగా మిగిలిపోతాయి;

(ii) ఎక్కువచేయబడిన మొత్తాన్ని ఖర్చు పెట్టేటందుకు తగినంతగా రాజ్య పరిపాలనాయంత్రాంగం సంసిద్ధం చేయబడింది;

(iii) ఇంతకు ముందే కలిగించబడిన ఆదాయ మార్గాలనన్నిటిని పూర్తిగా వినియోగించు కోవలసిన అవసరం ఎంతో ఉంది;

(iv) ఈ పాటి ప్రణాళికను అమలుపరచుటకు రాజ్యం యొక్క ఆదాయ మార్గాలు చాలినంతగా ఉన్నాయి.

ప్రతిఅభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద కేటాయించబడిన మొత్తం పెంచ బడింది. ఆ వివరాలు మొదటి పట్టికలో చూడవచ్చును.

యీ సంవత్సరంలో చేయబడిన కేటాయింపు ఇదివరకటి సంవత్సరాలలో చేయబడిన కేటాయింపు లన్నిటికన్నా ఎక్కువ. నిరుడు సంవత్సరం మొదటిసారిగ చేయబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపు కంటె ఈ సంవత్సరం మొదటి సారిగ చేయబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపు రు. 12 కోట్లు ఎక్కువ. నిరుడు సంవత్సరం సవరించబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపు కంటె ఈ సంవత్సరం సవరించబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపు రు. 7 కోట్లు ఎక్కువ. రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి నాలుగు సంవత్సరాలలోను కేటాయించ బడిన ప్రణాళికా మొత్తం వివరాలు రెండవ పట్టికలో చూడవచ్చును.

ప్రతి అభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద చేయబడిన కేటాయింపు ఎక్కువ చేయబడటం ఇక్కడ గమనించవచ్చును. అయితే వివిధ విషయాల పద్దుక్రింద చేయబడిన కేటాయింపు మాత్రం కొంతవరకు తగ్గింది. 1958-59 సంవత్సరం తో పోల్చి చూసినట్లయితే ఈ సంవత్సరం పరిశ్రమలు, రవాణా, సాంఘిక కార్యక్రమాల క్రింద ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించబడింది. ముందుసంవత్సరాల్లో మాదిరిగానే ఈ సంవత్సరం కూడ వివిధ కార్యక్రమాలకు తగిన ప్రాధాన్య మివ్వ బడింది.

యీ సంవత్సరం లో అమలు జరుపబడే పథకాల వివరాలు, కేటాయించబడిన మొత్తం వివరాలు, సాధించ దలచిన లక్ష్యాలు రెండవ భాగంలో వివరించబడినాయి.

ఈ సంవత్సర కార్యక్రమం యొక్క స్థూలస్వరూపాన్ని తెలిపేటందుకుగాను 1959-60 సంవత్సరంలో సాధించదలచిన లక్ష్యాల వివరాలు క్రింద తెలుపబడినాయి.

లక్ష్యాలవివరాలు

	పద్దు	యూనిట్టు	1959-60 సంవత్సరపు లక్ష్యాలు
	వ్యవసాయం		
1.	ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి	000 టన్నులు	
(i)	పెద్దతరహా నీటిపారుదల పనులు	,,	190 60
(ii)	చిన్న తరహా నీటిపారుదల పనులు	,,	38.70
(iii)	భూమి అభివృద్ధి	,,	44.50
(iv)	ఎరువులు, రసాయనిక ఎరువులు	,,	43.00
(v)	మేలురకం విత్తనాలు	,,	21.00
(vi)	సస్యరక్షణ	,,	—
(vii)	పై కార్యక్రమాల క్రింద ఉత్పత్తికిగాను కేటాయింపు చేసిన తరువాత మేలురకం వ్యవసాయ విధానాలను అవలంబించటానికి	,,	89.60
		,,	427.40
	ఆహారేతర పంటలవల్ల తగ్గింపు	,,	11.30
			416.10

చిన్న తరహా నీటిపారుదల పనులు	000 ఎకరాలు	వివరాలు అందు బాటులో లేవు
నీటిపారుదల జరుగుచున్న విస్తీర్ణం విత్తనాల క్షేత్రాలు	సంఖ్య	188
(i) విత్తనాల క్షేత్రాల స్థాపన కోసం భూమి స్వాధీనం చేసుకోబడినట్టి క్షేత్రాలు	—	—
(ii) వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించబడిన క్షేత్రాలు	—	—
(iii) విత్తనాల ఉత్పత్తిని ప్రారంభించిన క్షేత్రాలు.	—	—
ఎరువులు		
(i) పట్టణాల్లో కంపోస్టు తయారి	000 టన్నులు	245.16
(ii) గ్రామాల్లో కంపోస్టు తయారి	,,	ప్రతి పంచాయతీలోను 75 టన్నులు.
(iii) పచ్చి ఎరువులు	,,	0.40
రసాయనిక ఎరువులు	000 టన్నులు	
(i) అమోనియం సల్ఫేటు	,,	148.40
(ii) సూపర్-ఫాస్ఫేటు	,,	47.60
(iii) యూరియా	,,	19.50
(iv) అమ్మోనియం నైట్రేటు	,,	27.50
(v) కాల్షియం అమ్మోనియం నైట్రేటు	,,	8.00
ప్రభుత్వంచే భూములలో స్థిరపరచబడే భూములేని కుటుంబాలు	సంఖ్య	వివరాలు అందుబాటులో లేవు
2. పశుసంవర్ధన		
కీలక గ్రామ పథకం		
కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కేంద్రాలు	సంఖ్య	11

కీలక గ్రామాలు	సంఖ్య	66

3. సహకార సంఘాలు

చిన్నతరహా సంఘాలు		
పటిష్ఠం చేయబడినట్టివి.	,,	1,000
క్రొత్తవి.	,,	1,000
వ్యవసాయ సహకార సంఘాలు	,,	12
వ్యవసాయ సహకార సంఘాలు	విస్తీర్ణం ఎకరాలలో	3,376

సహకార సంఘాల ద్వారా ఇవ్వబడే
వ్యవసాయ ఋణం

	రూపాయలు లక్షలలో (సంవత్సరానికి)	
స్వల్పకాలిక ఋణాలు	,,	1,320
మధ్యకాలిక ఋణాలు	,,	130
ధీర్ఘకాలిక ఋణాలు	,,	171
మార్కెటింగు ఫైనాన్సు	,,	450

4. సామాజికాభివృద్ధి కేంద్రాలు

(జాతీయ విస్తరణ సేవా కేంద్రాల కార్యక్రమంతోసహా)

సంఖ్య	సంఖ్య	మొదటి దశ బ్లాకులు	26
		రెండవ దశ బ్లాకులు	20
జనాభా	మిలియన్లు		1.675
ఈ కార్యక్రమం క్రింద తీసుకొని రాబడిన గ్రామాల సంఖ్య	సంఖ్య		1,600

5. పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పనులు

సంభవమయ్యే అదనపు నీటిపారుదల	000 ఎకరాలు	418
అదనంగా నీటిపారుదల కల్పించబడే భూమి	,,	418

6. విద్యుచ్ఛక్తి

అదనంగా ఉత్పత్తి చేయబడే విద్యుచ్ఛక్తి	000 కిలోవాట్లు	29,750
33 కిలోవాట్లకు మించిన ట్రాన్సు మిషన్ లైన్లు	మైళ్ళు	290
33. కె. వి మరియు అంతకంటె తక్కువ ట్రాన్సుమిషనులైన్లు	మైళ్ళు	400
విద్యుతీకరణం చేయబడిన పట్టణాలు, గ్రామాలు	సంఖ్య	200

7. వరద నివారణ

రక్షణకల్పించబడే అదనపుభూమి	000 ఎకరాలు	48

8. రోడ్లు

నిర్మించబడిన కంకరరోడ్ల పొడవు	మైళ్ళు	29.4

9. విద్య

సంస్థలు	సంఖ్య	
ప్రాథమిక పాఠశాలలు, జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలు కలుపుకొని	,,	1,600
జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలు	,,	419
మాధ్యమిక పాఠశాలలు, సీనియరుబేసిక్ పాఠశాలలు కలుపుకొని	,,	32
సీనియరు బేసిక్ పాఠశాలలు	,,	—
ఉన్నత పాఠశాలలు	,,	18
హైయ్యరు సెకండరీపాఠశాలలు	,,	10
బహుళార్థ సాధక పాఠశాలలు	,,	4
సాంకేతిక విద్యడిగ్రీ/ డిప్లొమా	,,	—
వివిధ తరగతుల్లో చేరే విద్యార్థులు	,, డిప్లొమా	1,150
	,, డిగ్రీ	360

I వ తరగతి నుండి V వ తరగతి వరకు	సంఖ్య	50,000
VI వ తరగతి నుండి VIII వ తరగతి వరకు	,,	20,910
IX వ తరగతి నుండి XI వ తరగతి వరకు	,,	6,900
ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ		
శిక్షణ పాఠశాలలలో చేర్చుకోబడే అభ్యర్థులు (బేసిక్, నాన్ బేసిక్ తరగతులు కలుపుకొని)	,,	2,250
శిక్షణ కళాశాలలలో చేర్చు కోబడే అభ్యర్థులు (బేసిక్, నాన్–బేసిక్ తరగతులు కలుపుకొని)	,,	200

10. ఆరోగ్యం

ఆరోగ్య కేంద్రాలు	సంఖ్య	
సామాజిక కాభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద ఇతర కార్యక్రమాల క్రింద	,,	20
కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రాలు		
(i) పట్టణ కేంద్రాలు	,,	15
(ii) గ్రామీణ కేంద్రాలు	,,	44
శిక్షణ సౌకర్యాలు		
(i) డాక్టర్లు	,,	450
(ii) నర్సులు	,,	120
(iii) దాయీలు	,,	720
(iv) సహాయక నర్సు–మంత్రసానులు	,,	90
(v) మంత్రసానులు	,,	158

1.	గృహవసతి.		
	పారిశ్రామిక గృహనిర్మాణం		
	నిర్మించబడిన యూనిట్లు	సంఖ్య	1365
	తక్కువ ఆదాయం గలవారికి గృహ నిర్మాణం		
	నిర్మించబడిన యూనిట్లు	,, ఆర్.సి.ఎస్.	680
		,, డి.టి.పి.	180
2.	కార్మికులు–కార్మిక సంక్షేమం		
	వృత్తిపనివారికి శిక్షణ	,,	వివరాలు అందు బాటులో లేవు.
	శిక్షణ కేంద్రాలు	,,	—
	శిక్షణ ఇవ్వబడిన వారి సంఖ్య	,,	1,816
3.	వెనుకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమం.		
	షెడ్యూల్డు తెగలు.		
	స్కాలరుషిప్పులు	,,	2,465
	సహాయం చేయబడిన కుటుంబాలు	,,	637
	ఏర్పాటు చేయబడిన వైద్యాలయాలు	,,	—
	నిర్మించబడిన రోడ్లు	మైళ్లు	78
	షెడ్యూల్డు తెగలు		
	స్కాలరుషిప్పులు	సంఖ్య	4,900
	సహాయం చేయబడిన కుటుంబాలు	,,	850
	విముక్త జాతులు		
	స్కాలరుషిప్పులు	సంఖ్య	—
	పునరావాసం కల్పించబడిన కుటుంబాలు	,,	275
	ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు		
	స్కాలరుషిప్పులు	,,	5,730
	సహాయం చేయబడిన కుటుంబాలు	,,	—

మొదటి పట్టిక

1959–60 సంవత్సరపు ప్రణాళికలో కేటాయించబడిన మొత్తం వివరాలు
(రూపాయలు, లక్షలలో)

వరుస సంఖ్య	అభివృద్ధి కార్యక్రమం వివరం	1959–60 లో కేటాయింపు			
		ఆంధ్ర	తెలంగాణా	ఆంధ్ర ప్రదేశ్	మొత్తం ప్రణాళిక కేటాయింపులో శాతం
	వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు	687.142	373.080	1,060.222	25.23
1.	వ్యవసాయోత్పత్తి	120 710	47 180	167.890	4.00
2.	చిన్న తరహా నీటిపారుదల పనులు.	105.81	69.19	175 000	4.16
3.	భూమి అభివృద్ధి	5 300	—	5.300	0.13
4.	పశుసంవర్ధన	66.062	21.470	87.532	2.08
5.	పాడి పరిశ్రమ-పాల సరఫరా	12.550	15.940	28.490	0.68
6.	అడవులు	16.520	21.720	38.240	0.91
7.	భూసార రక్షణ	13.810	6.060	19.870	0.47
8.	మత్స్య సంవర్ధన	15.710	7 290	23.000	0.55
9.	సహకారం, గిడ్డంగులు, మార్కెటింగు	81.370	58.270	139.640	3.32
10.	వివిధ విషయాలు	3.000	1.360	4.360	0.10
11.	సామాజికాభివృద్ధి జాతీయ విస్తరణ సేవా కార్యక్రమాలు	240.850	119.150	360.000	8.57
12.	పంచాయతీలను పటిష్ఠం చేయటం	5.450	5.450	10.900	0.26
	నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి	994.960	711.090	1,706 050	40.60
13.	బహుళార్థసాధక ప్రాజెక్టు	445.000	255.000	700.000	16.66
14.	పెద్దతరహా; మధ్యతరహా నీటిపారుదల పనులు	242.470	265.220	507.690	12.08

15.	విద్యుచ్ఛక్తి	307.490	190.870	498 360	11.86
	పరిశ్రమలు	219.720	75 410	295.130	7.02
16.	పెద్ద తరహా మధ్యతరహా పరిశ్రమలు	83.850	—	83.850	1.99
17.	గ్రామీణ పరిశ్రమలు, చిన్న తరహా పరిశ్రమలు	88.750	54.630	143.380	3.41
18.	చేనేత పరిశ్రమలు	47 120	20.780	67.900	1.62
	రవాణా	145.920	64.430	2.0 350	5.01
19.	రోడ్లు	116.090	64.430	180.520	4.30
20.	రోడ్డు రవాణా	29.830	—	29.830	0.71
	సాంఘిక కార్యక్రమాలు	514.980	361.826	876.806	20.86
21.	విద్య	188.670	134.610	323.280	7.69
22.	వైద్యం	88.060	61.940	150.000	3.57
23	ప్రజారోగ్యం	46.540	30.390	76.930	1.83
24.	గ్రామీణ, పట్టణ నీటిసరఫరా	16.340	33.280	49 620	1.18
25.	గృహనిర్మాణం	46.17	66.08	112.250	2.67
26.	కార్మికులు, కార్మిక సంక్షేమం	16.510	14 050	30.560	0.73
27.	వెనుకబడిన తరగతుల, షెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమం	40.920	14.350	55.270	1.32
28.	షెడ్యూల్డు తెగల సంక్షేమం	48.160	5.666	53.826	1.28
29.	స్త్రీ సంక్షేమం	4.110	1.460	5.570	0.13
30.	సాంఘిక సంక్షేమం	19.500	—	19.500	0.46
•	వివిధ విషయాలు	49.250	4.710	53.960	1.28
31.	రాజధాని అభివృద్ధి	20.000	—	20 000	0.48
32.	మునిసిపలు రోడ్లు, అభివృద్ధి పనులు	11.590	—	11.590	0.28
33.	రేడియో ప్రసారం	4.860	1.670	6.530	0.15
34.	ప్రచారం	3.760	3.040	6.800	0.16
35.	అర్థగణాంక శాఖ	9.040	—	9.040	0.21
	మొత్తం	2,611.972	1,590.546	4,202.518	100.00

వ్యవసాయోత్పత్తి

విత్తనాల క్షేత్రాలు, విత్తనాల స్టోర్లు

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో వ్యవసాయోత్పత్తిని ఎక్కువ చేసే ఉద్దేశంతో ప్రతి బ్లాకులోను ఒక విత్తనాల క్షేత్రాన్ని స్థాపించవలసిందిగా, ఒక విత్తనాల స్టోరును నిర్మించవలసిందిగా సిఫారసు చేస్తూ రాజ్య ప్రభుత్వాలకు కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఒకనమూనా పథకాన్ని సూచించారు. ప్రతి క్షేత్రంయొక్క వైశాల్యం సగటున 25 ఎకరాలు ఉంటుంది. ప్రతి క్షేత్రానికి రు. 10,000 లు ఖరీదయ్యే ఒక విత్తనాల స్టోరు అనుబంధించ బడుతుంది. ఈ పథకం 1957—58 సం.లో అమలు జరుపబడింది. ఇంతవరకు 65 విత్తనాల క్షేత్రాలు, 24 విత్తనాల స్టోర్లు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. 47 విత్తనాల స్టోర్లు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. 1959—60 సం.లో 59 విత్తనాల క్షేత్రాలను, 59 విత్తనాల స్టోర్లను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకు గాను ప్రణాళికలో రు. 24.60 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో 2 విత్తనాల క్షేత్రాల్ని 2 విత్తనాల స్టోర్లను సర్పాటు చేయటం కోసం పై మొత్తంలో రు.1.82 లక్షల మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

విత్తనాల అభివృద్ధి, సరఫరా

మేలురకం వరి, జొన్న, గోధుమ, మొక్కజొన్న, కాయధాన్యాల విత్తనాలు రిజిస్టరయిన ఉత్పత్తి దారులనుండి కొనబడి, ఈ పథకం క్రింద రైతులకు తక్కువ ధరలకు సరఫరా చేయబడతాయి. ఈ విధంగా సరఫరా చేయ్యబడే వరి, గోధుమ, మొక్కజొన్న విత్తనాల ధర మణుగుకు రెండు రూపాయలు; జొన్నవిత్తనాల ధర మణుగుకు ఒక రూపాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఈ పథకం 1956—57 సం. నుంచి అమలులో ఉన్నది. వర్తమాన సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రాంతానికి కూడ ఈ పథకం క్రింది సౌకర్యాలను విస్తరింప చేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకుగాను 1959—60 ప్రణాళికలో రు. 7.53 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 5.22 లక్షల మొత్తం ఆంధ్ర ప్రాంతంలో విత్తనాలను పంచటానికి వినియోగించ

బడుతుంది. మిగత రు. 2.31 లక్షల మొత్తం తెలంగాణా ప్రాంతంలో విని యోగించబడుతుంది. ఈ పథకం క్రింద ఈ జిల్లాలోని రైతులు కూడ ప్రయోజనం పొందుతారు.

గంధకం సరఫరా; సస్యరక్షణ పద్ధతులను అవలంబించటం

తెలంగాణా ప్రాంతంలో పంట తెగుళ్ళను, చీడలను నివారించేటందుకు పెద్ద ఎత్తున నివారణ చర్యలు తీసికోవటానికి వీలుగా వ్యవసాయ శాఖకు తగు సాధన సామగ్రిని సమ కూర్చటమే ఈ పథకం యొక్క ఉద్దేశం. 1956-57 సం. లో ఈ పథకం అమలు జరుపబడి 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాలలో కొనసాగించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో 50 చేతి స్ప్రేయర్లను (పిచికారీలు), 60 డస్టర్లను (పొడి చల్లు సాధనాలు), 5 పవరు స్ప్రేయర్లను (విద్యుచ్ఛక్తితో పనిచేసే పిచికారీలు) కొని వ్యవసాయ శాఖకు సమకూర్చటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇంతేగాక 16,38,754 పౌన్ల గంధకంకూడ పంపకం చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 1.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 40,000 ఎకరాల ప్రదేశం సస్యరక్షణ చర్యల క్రిందకు తీసుకరాబడుతుందని ఆశించబడుతున్నది. ఈ జిల్లాలోని భూములు కూడ సస్యరక్షణ చర్యల క్రిందకు తీసుకరాబడతాయి. ఈ జిల్లాలోని రైతులకు 60,256 పౌనుల గంధకం కూడ సరఫరా చేయబడుతుంది.

ప్రైవేటు ట్రాక్టర్లతో వ్యవసాయం

భూములను దున్నుకోవటానికి రైతులకు సరఫరా చేసే నిమిత్తం వ్యవసాయశాఖవారి దగ్గర చాలినన్ని ట్రాక్టర్లు లేనందువల్ల ట్రాక్టర్లుగల ప్రైవేటు సంస్థలకు ట్రాక్టర్లతో భూమిని దున్నే పని అప్పగించ బడింది. ఇందుకోసం ఆ సంస్థలకు ఋణసహాయం కూడ చేయబడింది. ఈ పథకం కొనసాగించే నిమిత్తం ఈ సంవత్సరానికి రు. 0.05 లక్ష మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఈ జిల్లాలో దరఖాస్తు దారులెవరైనా ఉంటే వారికి కూడ ఈ పథకం క్రింద ఋణసహాయం లభిస్తుంది.

అధికాహారోత్పత్తి సిబ్బంది

తెలంగాణా జిల్లాలలోని జిల్లా వ్యవసాయశాఖాధికార్ల కార్యాలయాల్లో పని బాగా పెరిగింది. తదనుగుణంగా ఈ కార్యాలయాల్లో సిబ్బందిని పెంచటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. 1957–58, 1958–59 సంవత్సరాలలో జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికార్లకు పర్సనల్ అసిస్టెంట్లుగా పని చేసేటందుకు గాను 9 మంది డెమాన్‌స్ట్రేటర్లు, జిల్లా కార్యాలయాల్లో 9 మంది అప్పరు డివిజను గుమాస్తాలు, 9 మంది లోయరు డివిజను గుమాస్తాలు, 9 మంది టైపిస్టులు, తాలూకా కార్యాలయాలలో 5 మంది లోయరు డివిజను గుమాస్తాలు నియమించబడినారు. వీరు ఈ సంవత్సరం కొనసాగించబడతారు. ఇందుకు రు. 0.98 లక్షల మొత్తం వ్యయమవుతుంది. ఇందులో రు. 0 10 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాలో నియమించబడిన సిబ్బందిని కొనసాగించటం కోసం ప్రత్యేకించబడింది.

జీలుగ, జనుమువంటి పచ్చిఎరువు విత్తనాల పంపకం

ఈ పథకం క్రింద ప్రణాళిక యొక్క మొదటి రెండు సంవత్సరాల కాలంలోను 239 టన్నుల పచ్చి ఎరువు విత్తనాలు రైతులకు పంపకం చేయబడినాయి. 1958–59 సం. లో (అనగా 1958 డిసెంబరు వరకు) 124 టన్నుల విత్తనాలు సరఫరా చేయబడినాయి. మణుగు ఒక్కింటికి ఒక రూపాయి చొప్పున పీటి అమ్మకంపై సబ్సిడీ ఇవ్వబడింది. 1959–60 సం.లో 6,300 మణుగుల విత్తనాలు తగ్గింపు ధరకు సరఫరా చేయబడతాయి. ఇందుకుగాను రు. 0.06 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.023 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాలో 2,331 మణుగుల పచ్చి ఎరువు విత్తనాలను సరఫరా చేయటం కోసం కేటాయించబడింది.

పట్టణాల్లో కంపోస్టు ఎరువు తయారి

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న సిటీ, టౌను మునిసిపాలిటీలలో ఎరువు ఉత్పత్తిని పెంచే ఉద్దేశంతో స్థానిక సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. స్థానిక సంస్థలు చెత్త చెదారాల్ని కొనుగోలు చేసి వాటిని కంపోస్టు ఎరువుగా మార్చేటందుకు, దాని తయారి, పంపకాల మూలంగా వచ్చే నష్టాన్ని పూడ్చుకొనేటందుకు ఈ ఆర్థిక సహాయం ఉద్దేశించబడింది. ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాల కాలంలోను

ఈ పథకం క్రింద స్థానిక సంస్థలచే 3 లక్షల టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు ఉత్పత్తి చేయబడి పంచబడింది. 1959–60 సంవత్సరంలో 1.10 లక్షల టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు ఉత్పత్తి చేయబడుతుందని ఆశించబడుతున్నది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0..6 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.01 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 10,000 టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు ఉత్పత్తికిగాను ప్రత్యేకించబడింది. ఇది 2,000 ఎకరాలలో ఉపయోగించబడుతుంది. ఇందుమూలంగా 250 టన్నుల పంట అదనంగా పండుతుంది.

స్థానికంగా లభ్యమయ్యే చెత్త చెదరాలతో ఎరువుల తయారి

స్థానికంగా లభ్యమయ్యే చెత్త, చెదరాలనన్నిటిని ఉపయోగించి, అభివృద్ధికరమైన పద్ధతులలో కంపోస్టు ఎరువును తయారు చేయటంద్వారా గ్రామసీమల్లో ఎరువుఉత్పత్తి యొక్క స్థాయిని పెంచటమే ఈ పథకం యొక్క లక్ష్యం. మొట్ట మొదటగా ఈ కార్యక్రమం బ్లాకు ప్రాంతాలలో మాత్రమే అమలు పరచటానికి, ఆ తరువాత రెండవ ప్రణాళికా కాలంపూర్తి అయ్యేలోపున అన్ని ప్రాంతాలకు ఈ కార్యక్రమాన్ని విస్తరింప చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. 1957–58,1958–59 సంవత్సరాలలో రాజ్యంలోని 56 బ్లాకులలో ఈ పథకం అమలుపరచబడింది. స్థానికంగా లభ్యమయ్యే చెత్తచెదారాలతో ఎరువుల తయారిని అభివృద్ధిచేయటం గురించి 12 565 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది. ఇద్దరు ఫీల్డు మెన్యూరియల్ ఆఫీసర్లు, 20 మంది కంపోస్టు ఇనస్పెక్టర్లు, 20 మంది ఫీల్డుమన్లు, ఒక అప్పరు డివిజను గుమాస్తా, ఇద్దరు లోయరు డివిజను గుమాస్తాలు, ముగ్గురు టైపిస్టులు, నలుగురు జవానులతో కూడిన ప్రత్యేక సిబ్బంది కూడ ఈ పథకం క్రింద నియమించబడింది. ఈ సిబ్బందిని కొనసాగించటానికి, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 30, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 17—మొత్తం 47 బ్లాకులకు ఈ కార్యక్రమాన్ని విస్తరింప చేయటానికి గాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 4.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. వర్తమాన సంవత్సరంలో 13,000 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుందని ఆశించబడింది. ఈ పథకంవల్ల యీ జిల్లాలోని మద్నూరు బ్లాకుకు విస్తరింప చేయడం జరుగుతుంది. ఇందువల్ల ఈ జిల్లాలోని రైతులకు కూడ లాభం చేకూరుతుంది.

మలమూత్రాదుల నుండి కంపోస్టు ఎరువును తయారు చేయటం

గ్రామ పారిశుధ్యత కోసం పాకీవారిని నియోగించే గ్రామ పంచాయితీలలో లభ్యమయ్యే మలమూత్రాదులు, చెత్తచెదారంతో కంపోస్టు

ఎరువును తయారు చేయటానికి ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 66 పంచాయితీలకు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 33 పంచాయితీలకు — మొత్తం 99 పంచాయితీలకు అప్పులివ్వటంకోసం 1958-59 సం. లో రు. 2 00 లక్షల మొత్తం మంజూరు చేయబడింది. వర్తమాన సంవత్సరంలో కూడ ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలోని పంచాయితీలకు ఋణాలను ఇచ్చేటందుకై రు. 2. లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో కొంత మొత్తం ఈ జిల్లాలోని పంచాయితీలకు ఇవ్వబడుతుంది. సుమారు 200 టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు తయారు చేయబడుతుంది. ఇది 40 ఎకరాలలో ఉపయోగించబడుతుంది. ఇందుమూలంగా ఈ జిల్లాలో 5 టన్నుల పంట అదనంగా పడుతుంది.

చేతితో నడుపబడే స్ప్రేయర్లను (పిచికారీలు), డస్టర్లను (పొడి చల్లు సాధనాలు) తగ్గింపు ధరకు సరఫరా చేయటం

పెద్ద ఎత్తున పంటలకు వ్యాధులు తగిలినప్పుడు సత్వరంగా సస్యరక్షణ చర్యలను తీసుకొనేటందుకు వీలుగా వ్యవసాయదారులు, సహకార సంఘాలు, పంచాయితీలు మొదలైనవి తగినన్ని స్ప్రేయర్లను డస్టర్లను స్వంతంగా కలిగియుండేటట్లు చేయడమే ఈ పథకం యొక్క ఉద్దేశం. ఈ పరికరాలు సగం ధరకు సరఫరా చేయబడతాయి. మిగత సగంధర కేంద్ర, రాజ్యప్రభుత్వాలు భరిస్తాయి. 50 చేతి స్ప్రేయర్లను, డస్టర్లను కొనేటందుకుగాను 1958-59 సంవత్సరంలో రు. 0.90 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇంకా 500 స్ప్రేయర్లను, డస్టర్లను కొనటం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.90 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది ఇందులో రు. 0.036 లక్ష మొత్తం విలువ చేసే 20 స్ప్రేయర్లు, డస్టర్లు ఈ జిల్లాలో సరఫరా చేయబడతాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పండ్లతోటల అభివృద్ధి

ప్రస్తుతం పండ్లతోటల క్రిందఉన్న ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేసి, క్రొత్త ప్రాంతాలను పండ్లతోటల క్రిందకు తీసికొని రావటం ద్వారా పండ్ల ఉత్పత్తిని పెంచే ఉద్దేశంతో వ్యవసాయోత్పత్తిని వివిధ రకాలుగా అభివృద్ధి పరచి పండ్ల పంటను ఎక్కువ చేయాలనే ప్లానింగు కమిషనువారి సిఫారసులను పురస్కరించుకొని ఈ పథకం 1957-58 సంవత్సరంలో ప్రారంభించబడింది.

ఈ పథకం క్రింద రైతులకు పాతతోటల పునరుద్ధరణకొరకు ఎకరానికి రు. 65/– లు చొప్పున స్వల్పకాలిక ఋణాలు, క్రొత్త ప్రాంతాలను పండ్ల తోటల క్రిందకు తీసికొని వచ్చేటందుకు ఎకరానికి రు. 150/–లు మొదలుకొని రు. 300/– లు వరకు దీర్ఘకాలిక ఋణాలు ఇవ్వటానికి ఉద్దేశించబడింది. 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాలలో రు. 11.00 లక్షల మొత్తం ఋణాలుగా ఇవ్వబడింది ఈ పథకాన్ని కొనసాగించటంకోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 8.86 లక్షల మొత్తం ప్రత్యేకించ బడింది. ఇందులో రు. 1.36 లక్షల మొత్తం కడప జిల్లా అనంతరాజు పేటలో ఉండే ఫ్రూట్ స్పెషలిస్టు వద్ద రిజర్వుగా ఉంచబడింది అవసరమయిన జిల్లాలకు ఇది పంచబడుతుంది. మిగత మొత్తంలో రు. 0.344 లక్ష మొత్తం ఈ పథకం క్రింద ఈ జిల్లాలో ఋణాలివ్వటం కోసం వినియోగించబడుతుంది.

ప్రత్తిపంట అభివృద్ధి పథకం

రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో బీళ్ళను,బంజరు భూములను సాగులోనికి తేవడం, ఆహారేతర పంటలను తొలగించడం, రెండు పంటలను వేయడం, మిశ్రమ వ్యవసాయాన్ని అవలంబించడం, మేలురకం విత్తనాలను సరఫరా చేయడం,రసాయనిక ఎరువులను వాడడం మొదలైనట్టి చర్యలను అవలంబించటం ద్వారా 20,000 బేళ్ళవరకు ప్రత్తి ఉత్పత్తిని పెంచటానికి ఈ పథకం క్రింద ప్రతిపాదింపబడింది. ఒక్కొక్క బేలు 392 పౌనుల బరువు ఉంటుంది. మొదటి మూడు సంవత్సరాల కాలంలోను ప్రత్తి ఉత్పత్తి 12,000 బేళ్ళ దాకా పెరిగింది. ఈ పథకం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.40 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ పథకాన్ని అమలు జరపడానికి, విత్తనాలను కొని పంచడానికి బాధ్యులైన క్రింది ఆఫీసర్ల అధీనంలో పై మొత్తం ఉంచబడింది.

రూపాయలు, లక్షలలో

1.	కాటన్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసరు, వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరేటు.	0.9190
2.	అసిస్టెంటు కాటన్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసరు, అదిలాబాదు.	0.1495

3.	అసిస్టెంటు కాటన్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసరు, కడప.	... ...	0.1743
4.	అసిస్టెంటు కాటన్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసరు, గుంటూరు.	... ...	0.1572
		మొత్తం	1.4000

ఈ జిల్లాలో 700 ఇంపీరియల్ మణుగుల ప్రత్తి విత్తనాలు పంచబడతాయి. ఇవి 5,600 ఎకరాలలో నాటబడతాయి. ఇందుమూలంగా అదనంగా 93 బేళ్ళ ప్రత్తి ఉత్పత్తి చేయబడుతుంది.

జిల్లా సర్వీసు స్టేషన్ల ఏర్పాటు

రైతులకు, వ్యవసాయశాఖవారికి చెందినట్టి వ్యవసాయిక యంత్రాలను మరమ్మతు చేయటంలో సహాయపడటానికి, మరమ్మత్తులు అవసరమై ఉపయోగములో లేనట్టి యంత్రాల సంఖ్యను జిల్లాలలో తగ్గించటానికిగాను జిల్లాలలో సర్వీసు స్టేషన్లను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. అదే ప్రకారం 1957-58 లో ఒకటి కాకినాడలోను, 1958-59 లో నాలుగు చిత్తూరు, నెల్లూరు, నిజామాబాదు, వరంగల్లులలోను — మొత్తము 5 స్టేషన్లు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. రు. 1.47 లక్షల వ్యయంతో ఈ స్టేషనులు ఈ సంవత్సరంలో కొనసాగించబడతాయి. ఇందులో రు. 0.28 లక్ష మొత్తం నిజామాబాదులోని స్టేషనుకోసం ప్రత్యేకించబడింది.

చెరకు పంటకు ఎరువు విస్తారంగా వేయడానికి సంబంధించిన పథకం

పంట దిగుబడి ఎక్కువగా ఉండేటందుకోసం చెరకుపంటకు బాగా ఎరువుల్ని వేయటం గురించి విస్తృతంగా ప్రచారం చేయటానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. 1958-59 సంవత్సరపు ఉత్తరభాగంలో ఈ పథకం అమలుపరచబడింది. వివిధ కేంద్రాలలో ఈ పని కొనసాగించబడుతున్నది. ఆంధ్రలో 28 మంది కామ్‌గార్లు, తెలంగాణాలో 12 మంది కామ్‌గార్లు వివిధ కేంద్రాలలో పనిచేస్తున్నారు. 1959-60 సంవత్సరంలో

ఈ పథకాన్ని కొనసాగించడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.30 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ పథకంవల్ల ఈ జిల్లాలో చెరకు పండించేవారు కూడ లాభం పొందుతారు.

జీడితోటల అభివృద్ధి

రాజ్యంలో విస్తారంగా ఉన్న బంజరు భూమిని జీడితోటల క్రిందకు తీసుకొని వచ్చే ఉద్దేశంతో క్రొత్తగా ఎన్నిక చేయబడిన ప్రాంతాలలో నాటేటందుకు 15.000 పౌన్ల మంచి రకం విత్తనాలను సేకరించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. తగిన ప్రాంతాలను ఎన్నిక చేసి, జీడితోటలను విస్తరింప చేసే నిమిత్తం శ్రీకాకుళం, తూర్పుగోదావరి, గుంటూరు జిల్లాలలోని ప్రదేశాలను సర్వే చేయటానికి కూడ ప్రతిపాదింపబడింది. జీడితోటల క్రిందకు అదనంగా భూమిని తీసికొని వచ్చేటందుకు వీలుకల్పించే నిమిత్తం ఈ పథకం క్రింద రైతులకు ఎకరానికి రు. 100/- లు చొప్పున అప్పు మంజూరు చేయబడుతుంది.

ఒక క్యాషునట్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరును, 4 గురు అసిస్టెంట్లను, ఒక అప్పరు డివిజను గుమాస్తాను, 5 మంది జవానులను నియమించటం ద్వారా ఈ పథకం 1958—59 లో అమలు జరుపబడింది. 3,000 ఎకరాల భూమిని జీడితోటల క్రిందకు తీసుకొని రావటానికిగాను అప్పులు ఇవ్వబడినాయి. ఈ పథకాన్ని కొనసాగించటానికి, 6000 ఎకరాల భూమిని జీడితోటల క్రిందకు తీసుకొని రావటానికి గాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 6 11 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.12 లక్ష మొత్తం జిల్లాల్లో కలిగే అదనపు అవసరాల నిమిత్తం ప్రధాన కార్యస్థానంలో ప్రత్యేకించి పెట్టబడింది. సిబ్బంది ఖర్చు మొదలగు వాటికోసం రు. 0.11 లక్ష మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది. మిగత మొత్తంలో రు. 0.06 లక్ష ఈ జిల్లాలో 60 ఎకరాల భూమిని జీడితోటల క్రిందకు తెచ్చే నిమిత్తం అప్పులివ్వటానికి గాను ప్రత్యేకించబడింది.

మేలురకం పండ్లమొక్కల ఉత్పత్తి

పండ్లతోటలను వేయుటకుగాను రైతులకు ముఖ్యమైన పండ్ల మొక్కల అంట్లు లేక కొమ్మలు ఈ పథకం క్రింద సేకరించబడి సరఫరా

చేయబడతాయి. సరఫరా చేయబబడిన మొక్కల ఖరీదు తక్కావీ ఋణాలు ఏవిధంగా వసూలు చేయబడతాయో ఆవిధంగా వారి వద్దనుండి వసూలు చేయబడుతుంది. 20,950 పండ్ల మొక్కలను సరఫరా చేయటం కోసం రు. 0.18 లక్ష మొత్తాన్ని కేటాయింపు చేయడంద్వారా గత సంవత్సరం ఈ పథకం అమలు జరుపబడింది. ఇంకా 20,950 పండ్ల మొక్కలను సరఫరా చేయటంకోసం యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.18 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో 2,810 పండ్ల మొక్కలను సరఫరా చేయటంకోసం పై మొత్తంలో రు. 0.03 లక్ష మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

కొబ్బరితోటల విస్తరణ పథకం

కొబ్బరితోటల పెంపకం విషయంలో జరిపిన వివిధ పరిశోధనలవల్ల కలిగిన ఫలితాలను గురించి సరియైన ప్రచార విధానాలద్వారా ప్రచారం చేయటంద్వారా, పెంపకపుదార్లకు ఎంపిక చేయబడిన మంచి విత్తనాల కాయలను సరఫరా చేయటంద్వారాను కొబ్బరిచెట్లను విస్తారంగా నాటటానికి యీ పథకం ఉద్దేశించబడింది. ఒక కోకోనట్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరు, 5 మంది అసిస్టెంట్లు, 15 మంది ఫీల్డుమెన్లు, 10 మంది మేస్త్రీలు, ముగ్గురు అప్పరు డివిజను గుమాస్తాలు, 7 మంది లోయర్ డివిజను గుమాస్తాలు, ఇద్దరు టైపిస్టులు, 8 మంది జవానులు, ఒక జీపు డ్రైవరు, ఒక క్లీనరుతో కూడిన సిబ్బందిని నియమించటంద్వారా ఈ పథకం 1958-59 లో సోంపేట, అంబాజిపేట, సామర్లకోట, నర్సాపూరు, రుద్రూరు కేంద్రాలలో అమలు జరుపబడింది. ఈ సంవత్సరంలో కూడ ఈ పథకం కొనసాగించబడుతుంది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 1.75 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలోని రుద్రూరులో ఉన్న కేంద్రాన్ని కొనసాగించటం కోసం పై మొత్తంలో రు. 0.35 లక్ష మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో ఈ కేంద్రంలో 40,000 కొబ్బరికాయలు ఉత్పత్తి చేయబడుతాయని ఆశించబడింది.

ఫీల్డుమెన్‌లకు, డెమాన్‌స్ట్రేషన్ మేస్త్రీలకు శిక్షణ

మేలురకం వ్యవసాయ విధానాలను గురించి ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేయటానికి, తీవ్రప్రచారం చేయటానికిగాను వ్యవసాయ శాఖలో నియ

మించే నిమిత్తం ఫీల్డుమెన్‌లకు, డెమాన్‌స్ట్రేషన్ మేస్త్రీలకు ఆరు నెలల పాటు ఉత్తమ వ్యవసాయ విధానాలలో శిక్షణ ఇచ్చేటందుకు ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి రెండు సంవత్సరాల కాలంలో ఆంధ్రప్రాంతంలోని క్రింది 5 కేంద్రాలలో 197 మంది డెమాన్‌స్ట్రేషన్ మేస్త్రీలకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది.

1. చెరకు పరిశోధన కేంద్రం, అనకాపల్లి
2. వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రం, సామర్లకోట
3. వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రం, మార్టేరు
4. కళాశాల క్షేత్రం, బాపట్ల
5. వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రం, నంద్యాల

ఆంధ్రప్రాంతంలోని పై 5 కేంద్రాలలోను, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని క్రింది మూడు కేంద్రాలలోను 1958–59 సంవత్సరంలో ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాల నుండి 178 మంది ఫీల్డుమెన్లుగాను, 178 మంది డెమాన్‌స్ట్రేషన్ మేస్త్రీలుగాను శిక్షణ పొందటం కోసం చేర్చుకోబడినారు.

1. ప్రభుత్వ ప్రధాన క్షేత్రం, రాజేంద్రనగరు.
2. ప్రభుత్వ ప్రధాన క్షేత్రం, వరంగల్లు.
3. ప్రభుత్వ ప్రయోగ కేంద్రం, రుద్రూరు.

శిక్షణ కార్యక్రమం ఈ సంవత్సరంలో కూడ కొనసాగించబడుతుంది. 178 మంది ఫీల్డుమనులు, 178 మంది డెమాన్‌స్ట్రేషను మేస్త్రీలు చేర్చుకోబడతారు. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.81 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలోని రుద్రూరులో ఉన్న ప్రభుత్వ ప్రయోగ కేంద్రంలో 26 మంది ఫీల్డు మనులు, 26 మంది డెమాన్‌స్ట్రేషను మేస్త్రీలకు శిక్షణ ఇచ్చే నిమిత్తం పై మొత్తంలో రు. 0.12 లక్ష మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

ఆయిలు ఇంజనులను నడుపుటలో రైతులకు శిక్షణ

ఆయిలు ఇంజనులను సరిగా నడుపుటలోను, నిర్వహించుటలోను రైతులకు శిక్షణ ఇచ్చే ఉద్దేశంతో ఈ పథకం 1957–58 సం. లో అమలు

జరుపబడింది. 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాల కాలంలో 579 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది. రు. 0.18 లక్ష వ్యయంతో వర్తమాన సంవత్సరంలో 461 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ జిల్లాలోని రైతులు కూడ ఈ పథకంవల్ల లాభం పొందుతారు.

ఫ్యాక్టరీ ప్రాంతాల్లో చెరకుపంట అభివృద్ధి (నిజామాబాదులో అదనపు కేంద్రాల స్థాపన)

రుద్రూరులోని చెరకు పరిశోధనా కేంద్రంలో చెరకుపంట రకాలను గురించి, ఎరువుల వాడకాన్ని గురించి జరిపిన ప్రయోగాల ఫలితాలను చెరకు పండించేవారి ఉపయోగార్థం ప్రదర్శనమూలకంగా తెలియచేయటం కోసం నిజామాబాదులో 1957-58 లో చెరకు అభివృద్ధి కేంద్రాన్నొకదాన్ని ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. వ్యాధిరహితమైన విత్తనాలను సరఫరా చేయటానికి, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఫ్యాక్టరీ ప్రాంతాల్లో అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని తీవ్రతరం చేయటం ద్వారా చెరకుపంట నాణ్యతను, దిగుబడిని పెంచటానికి కూడ ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. 1957-58 లోనే ఈ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించాలని ఉద్దేశించబడినప్పటికీ ఆ సంవత్సరంలో ప్రాథమిక చర్యలను తీసికోవడం, ఒక ఫీల్డుమెన్‌ను నియమించడం మాత్రమే జరిగింది. 1958-59 లో ఈ కేంద్రం ప్రారంభించబడింది. ఒక అసిస్టెంటు, నలుగురు ఫీల్డుమెన్‌లు, ఒక జవానుతో కూడిన సిబ్బంది నియమించబడింది. రు. 0.15 లక్ష మొత్తం వ్యయంతో ఈ కేంద్రం యీ సంవత్సరంలో కొనసాగించబడుతుంది.

తెలంగాణా ప్రాంతంలో పోకచెట్ల పెంపకానికి సంబంధించిన పథకం

తెలంగాణా ప్రాంతంలోని వివిధ జిల్లాలలో పోక చెట్లను విజయవంతగా పెంచటానికి అవకాశం ఉండే తగిన ప్రదేశాలలో ఈ పథకం క్రింద కొన్ని ప్రదర్శన క్షేత్రాలను, అన్నే పరిశీలన క్షేత్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. అదిలాబాదు, కరీంనగరు, వరంగల్లు జిల్లాలలో విశాలమయిన అడవులున్నాయి. పోకచెట్లపెంపకాన్ని ప్రవేశపెట్టటందుకు యివి అనువుగా ఉన్నాయి. ఈ కారణంగా కడం ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడిన వ్యవసాయ క్షేత్రంలో పరిశీలనాత్మక ప్రయోగాన్నొకదాన్ని అమలు పరచటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

కాని కడం ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో ఒక క్షేత్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడమనే పని వాయిదా వేయబడడం వల్ల 1958–59 లో రుద్రూరులోని వ్యవసాయ క్షేత్రంలో రెండకరాల ప్రదేశంలో పై పరిశీలనాత్మక ప్రయోగం జరుప బడింది. అదే ప్రదేశంలో ఈ సంవత్సరంలో కూడ ఈ పథకాన్ని కొన సాగించటం కోసం ప్రణాళికలో రు. 0.02 లక్ష మొత్తం కేటాయించ బడింది.

తెలంగాణాలో చెరకుపంట అభివృద్ధికి సంబంధించిన సమగ్ర పథకం

చెరకు ఉత్పత్తిని ఎక్కువ చేసే ఉద్దేశ్యంతోను, యింకా ఎక్కువ ప్రాంతాన్ని చెరకు సాగు క్రిందకు తెచ్చే ఉద్దేశ్యంతోను ఈ పథకం 1958–59 సంవత్సరపు ఉత్తరార్ధంలో రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడింది. ఇందుకుగాను కేటాయించబడిన ప్రణాళికా మొత్తం రు. 1.58 లక్షలు, అయితే ఆ సంవత్సరంలో ఈ పథకం మంజూరు చేయబడలేదు. ఒక కేన్ డెవలప్‌మెంటు అఫీసరు, 4 గురు స్పెషల్ అగ్రికల్చరల్ డెమాన్‌స్ట్రేటర్లు, ఒక అప్పరు డివిజను గుమస్తా, ఒక లోయరు డివిజను గుమాస్తా, ఒక టైపిస్టు, నలుగురు ఫీల్డుమెన్‌లు, 16 మంది డెమాన్‌స్ట్రేషన్ మేస్త్రీలు, 6 గురు జవానులతో కూడిన సిబ్బందిని నియమించడం ద్వారా నిజామాబాదు జిల్లాలోని బోధన్‌లో ఈ పథకాన్ని అమలు పరచటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను రు. 0.56 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ పథకంవల్ల అదనంగా 93,288 టన్నుల చెరకు పండింపబడుతుందని ఆశించబడుతున్నది.

రుద్రూరులో చెరకు పరిశోధనా పథకం

ఈ రాజ్యంలో పండించటానికి అనువుగా ఉండి ఎక్కువ పంట దిగుబడినిచ్చే చెరకు రకాల్ని ఎంపిక చేయటం, ఎరువు వేయటానికి సంబంధించిన సరియైన విధానాలను, వ్యవసాయ పద్ధతుల్ని రూపొందించటంద్వారా ఉత్పత్తి వ్యయాన్ని తగ్గించటం యివే యీ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యాలు. మొదటి ప్రణాళికా కాలంలోనే యీ పథకం ప్రారంభించబడింది. ఒక అసిస్టెంటు, ఒక ఫీల్డుమెన్, ఒక ట్రాక్టరు డ్రయివరు, ఒక క్లీనరు, ఒక జవానుతో యిది కొనసాగించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో కూడ రు. 0.51 లక్ష వ్యయంతో యిది కొనసాగించబడుతుంది.

పరిశోధనా కేంద్రాలకు కావలసిన అదనపు పరికరాలు

తెలంగాణా ప్రాంతంలోని వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రాలలో ఉన్న లేబరేటరీలలో చాలా వాటికి ఆధునిక పరికరాలు కాని, అవసరమైన రసాయనిక పదార్థాలు కాని లేవు. ఇందువల్ల ఈ పథకం క్రింద పై లేబరేటరీలకు అవసరమైన పరికరాలను, రసాయనిక పదార్థాలను ఖరీదు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. 1957–58, 1958–59 సంవత్సరాలలో రసాయనిక పదార్థాలు మొదలైన వాటిని సరఫరా చేయటంకోసం రు. 0.31 లక్ష మొత్తం ఖర్చు చేయబడింది. రాజేంద్రనగరు, రుద్రూరు, వరంగల్లు, డిండిలలో ఉన్న పరిశోధనా కేంద్రాలలో నెలకొల్పబడిన లేబరేటరీలకు పరికరాలను, రసాయనిక పదార్థాలను కొని, సరఫరా చేయటానికి గాను ఈ సంవత్సరానికి రు. 0.15 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రభుత్వ వ్యవసాయ క్షేత్రాలకు కావలసిన అదనపు వసతులు

ఇతర ప్రాంతములలో నున్న వ్యవసాయ క్షేత్రాలతో పోల్చి చూస్తే తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ప్రభుత్వ వ్యవసాయ క్షేత్రాలు అంతగా అభివృద్ధి చెందలేదు. ఇందువల్ల రాజేంద్రనగరు, రుద్రూరు, డిండి, వరంగల్లులలో ఉన్న క్షేత్రాలకు అదనపు పరికరాలను సమకూర్చటానికి, అదనపు భవనాలు నిర్మించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. 1957–58 లో రు. 0.565 లక్ష మొత్తం విలువచేసే అదనపు పరికరాలు కొంతవరకు ఈ క్షేత్రాలకు సమకూర్చబడినాయి. సిమెంటు, ఉక్కు మొదలయినవి దొరకనందువల్ల భవనాల నిర్మాణం ప్రారంభించబడలేదు. ఈ క్షేత్రాలకు పరికరాలను ఖరీదు చేయటానికి, భవనాలను నిర్మించటానికి గాను 1958–59 లో రు. 2.13 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. మరి కొన్ని పరికరాలను కొనడానికి, భవనాలను నిర్మించడానికి గాను యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.40 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.47 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలోని రుద్రూరులో నున్న క్షేత్రం కోసం ప్రత్యేకించబడింది.

రుద్రూరులో పైరుకు అనుకూలించే గాలిపాటు పరిశీలన పథకం

తెలంగాణా ప్రాంతంలో వరి ముఖ్యమైన పంట అయినప్పటికీ యీ పంటను గురించి జరిపే పరిశీలనలను రికార్డు చేయటానికి తగిన సౌకర్యాలు

ఇదివరలో లేవు. ఈ కారణంగా ఆధునిక పరికరాలు కలిగి ఉండే రుద్రూరులోని వాతావరణ పరిశీలన కేంద్రంలో వరికి సంబంధించిన గాలి పాటు పరిశీలన జరపటం ప్రారంభించబడింది. రు. 0.06 లక్ష వ్యయంతో ఇది యీ సంవత్సరంలో కూడ కొనసాగించబడుతుంది. ఈ మొత్తం ప్రణాళికలో కేటాయించబడి ఉంది.

బెల్లం కండచెక్కెర అభివృద్ధికి, బెల్లం మార్కెటింగు, స్టోరేజీలకు సంబంధించిన పథకం

మేలుకం బెల్లం ఉత్పత్తి చేయటానికి తగిన పద్ధతుల్ని కనుగొనటం ద్వారాను, బెల్లమును నిలువచేయటానికి తగిన విధానాలను రూపొందించటంద్వారాను ఉత్పత్తిదారుడు మార్కెట్లో తన సరకుకు మంచి ధర పొందేటట్లు చేయటమే యీ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యము. 1958–59 లో ఈ పథకం రుద్రూరులోని చెరకు పరిశోధనా కేంద్రంలో అమలు పరచబడింది. ఒక గుర్ అసిస్టెంటు, ఒక ఫీల్డుమెన్, ఒక లేబరేటరీ అటెండరు నియమించబడినారు. రు. 0.18 లక్ష వ్యయంతో యీ సంవత్సరములో కూడ యీ సిబ్బంది కొనసాగించబడుతుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నలగర్ కమిటీవారి సిఫారసులను అమలు జరపటం కోసం లాంఛన ప్రాయమైన కేటాయింపు

1957–58 లో భారత ప్రభుత్వం వారు వ్యవసాయ పరిపాలనా సంఘాన్ని (అగ్రికల్చరల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కమిటీ) ఏర్పాటు చేశారు. రాజ్యాలలో నెలకొల్పడానికి అనుకూలంగా ఉండే నమూనా వ్యవసాయ సంఘాల్ని గురించి, వ్యవసాయశాఖలోని ప్రతివర్గానికీ చెందిన సిబ్బంది తమకు అప్పగించబడిన కార్యక్రమాలను బాధ్యతతో నిర్వహించేటందుకు వీలుగా అన్ని స్థాయీలలోను వ్యవసాయ శాఖాధికార్లకు అవసరమైన అధికారాలను అప్పగించే పద్ధతులను గురించి రాజ్యాల పరిశీలనార్థం సిఫారసులను చేయడమే పై సంఘంవారి కర్తవ్యం. సంఘంవారి నివేదిక అందచేయబడింది. సంఘం చేసిన సిఫారసులను పరిశీలించి, అమలు పరచటంకోసం 1959–60 ప్రణాళికలో లాంఛనప్రాయంగా రు. 1.00 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. సవివరమైన ప్రతిపాదనలు ఇంకా రూపొందించబడలేదు.

వ్యవసాయోత్పత్తికి సంబంధించిన సూచీలను తయారుచేయటం

రాజ్యంలో వ్యవసాయ ఆదాయానికి సంబంధించిన వివిధ సూచికలను సంకలనం చేయటమే ఈ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యం. వ్యవసాయోత్పత్తికి, పంట ధరలకు, వ్యవసాయ వేతనాలకు సంబంధించిన సూచికలు కూడ ఇందులో చేరుతాయి. 1957-58 లో ఈ పథకం అమలు జరుపబడింది. 1958-59 లో కొనసాగించబడింది. యీ సంవత్సరంలో కూడ ఈ పథకాన్ని కొనసాగించే నిమిత్తం రు. 0.06 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

పట్వారీల పనిని పర్యవేక్షించటం

భూమి విస్తీర్ణం మొదలయిన వాటిని పట్వారీలు, కరణాలు సిద్ధం చేస్తారు. వీరు వివరాలను అందచేసే విషయంలో తగినంత పర్యవేక్షణ జరిపించడం, భూముల విషయంలో చేయవలసిన సర్దుబాటు వివరాలను తయారుచేయడం, రాజ్యంలో ముఖ్యమైన పంటలు జిల్లా స్థాయిలో ఎన్నెన్ని ఎకరాల భూమిలో పండించబడుతున్న వన్న విషయాలకు సంబంధించిన సరియైన గణాంక వివరాలను తయారుచేయడం— ఇవి ఈ పథకం యొక్క లక్ష్యాలు. అవసరమయిన సిబ్బందిని నియమించడం ద్వారా రాజ్యంలోని అన్ని జిల్లాలలోను ఈ పథకాన్ని అమలుపరచడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.35 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందుకు సంబంధించిన పనినంతా రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టర్లు నిర్వహిస్తారు. ఈ పథకం క్రింద నియమించబడే తహసీల్దార్లు, ఎకనామిక్ ఇన్వెస్టిగేటర్లు పైఉద్యోగులు చేసే పనిని పర్యవేక్షిస్తారు. అర్థగణాంక శాఖవారు వివరాలను వర్గీకరిస్తారు. పథకాన్ని రూపొందించటం, అమలు జరక్షటాన్ని పర్యవేక్షించటం, గణాంక వివరాలను లెక్కకట్టి వర్గీకరించటం కూడ ఈ శాఖవారే నిర్వహిస్తారు.

చిన్నతరహా నీటి పారుదల పనులు

గండ్లుపడ్డ చెరువులు (పి. డబ్ల్యూ. డి.)
(బకాయ పనులు, క్రొత్త పథకాలు)

తెలంగాణా ప్రాంతాలలో 61,176 ఎకరాల ఆయకట్టుగల దాదాపు 707 గండ్లుపడ్డ చెరువుల మరమ్మతుకోసం ప్రణాళికలో 1959-60 సంవత్స

రానికి గాను రు. 39.25 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 2.35 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో 1,886 ఎకరాల ఆయకట్టుగల 17 చెరువులు మరమ్మతు చేయబడతాయి.

ఆయిలు ఇంజన్ల స్థాపన

ఈ పథకంక్రింద ఆయిలు ఇంజను పంపుసెట్లు కొనుక్కోనేటందుకు గాను తక్కావి ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ప్రతి రైతుకు రు 2,000/- లకు మించకుండా ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ఈ ఋణం తేలిక వాయిదాల పద్ధతిపై వసూలు చేయబడుతుంది. 1959-60 లో 250 ఆయిలు ఇంజన్లు పంపకం చేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకు గాను ప్రణాళికలో రు. 5 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.40 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 20 ఆయిలు ఇంజన్ల పంపకం నిమిత్తం కేటాయించబడింది.

క్రొత్త బావుల త్రవ్వకం, పాత బావుల మరమ్మతు

ఈ పథకంక్రింద రైతులకు క్రొత్త బావులు త్రవ్వుకోడానికి రు. 2,500 లకు మించకుండాను, పాత బావులను మరమ్మతు చేసుకోవడానికి రు. 750 లకు మించకుండాను ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. రెండు దఫాలలో ఋణం మొత్తం చెల్లింపు చేయబడుతుంది. పని మొదలు పెట్టినపుడు ఋణంలో కొంత భాగం ఇవ్వబడుతుంది పని చాలవరకు కొనసాగి, సకాలంలో పని ముగుస్తుందని అధికార్లు అభిప్రాయ పడినపుడు మిగత ఋణం చెల్లించబడు తుంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 214 క్రొత్త బావుల త్రవ్వకానికి, 142 పాత బావుల మరమ్మతుకు గాను ఋణాలు మంజూరు చేయటం కోసం 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 6 42 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.29 లక్షల మొత్తం ఈజిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈమొత్తం తో 10 క్రొత్త బావులు త్రవ్వబడతాయి. 5 పాత బావులు మరమ్మతు చేయబడతాయి.

బోరింగు నూతులు

ఈ పథకం క్రింద నూతులలో బోరింగు వేయడానికి అవసరమయ్యే యంత్రపరికరాలను కొనటానికి, ప్రస్తుతమున్న బావుల నీటి సరఫరాను అధికం చేయుటకుగాను వాటికి బోరింగు వేసే నిమిత్తం సిబ్బందిని నియ

మించడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. 136 బావులలో బోరింగు వేసే నిమిత్తం 1959–60 లో రు. 0.19 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0 01 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఈ మొత్తంతో ఈ జిల్లాలోని 8 బావులలో బోరింగు వేయబడుతుంది.

క్రొత్తబావుల సబ్సిడీ పథకం

తెలంగాణా ప్రాంతంలో రైతులు బావులు త్రవ్వుకొనేటందుకు గాను ప్రతి బావికి రు. 750/–ల చొప్పున సబ్సిడీ ఇచ్చే నిమిత్తం 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 9.375 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో 1,250 బావులు త్రవ్వబడతాయని ఆశించబడుతున్నది. పై మొత్తంలో రు. 0.75 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 100 క్రొత్తబావుల త్రవ్వకం నిమిత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనుల అభివృద్ధి పథకం

చిన్నతరహా నీటి పారుదల వసరులను పునరుద్ధరించి, అభివృద్ధి పరచటం కోసం ఈ జిల్లాకు రు. 1.00 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో గండ్లుపడి, వాడుకలో లేనటువంటి చెరువులు, ముఖ్యంగా ప్రభుత్వం వారిచే స్వాధీనం చేసికోబడిన ఎస్టేట్లలోనివి, పునరుద్ధరించబడి అభివృద్ధి చేయబడతాయి.

పశు గణాభివృద్ధి

పశువైద్య శాఖ ప్రధాన కార్యాలయానికి, జిల్లా కార్యాలయాలకు అదనపు సిబ్బంది నియామకం

పశు వైద్యశాఖ కార్యక్రమాలు రోజు రోజుకు పెరుగుతున్నాయి. ఎక్కువయిపోతున్న పనిని నిర్వహించేటందుకు వీలుగా 1957-58లో అదనపు సిబ్బంది నియమించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో ఈ సిబ్బంది కొనసాగించబడుతుంది. ఇంతేకాక ప్రభుత్వ పశుక్షేత్రాలలోను, ప్రధాన కార్యాలయంలోను, జిల్లా కార్యాలయాలలోను ఇంకా కొంత అదనపు సిబ్బంది నియమించబడుతుంది. ఇందుకుగాను ఈ జిల్లాకు 1959–60 సంవత్సరానికి గాను రు. 0.06 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

పశు వైద్యశాలల స్థాపన

జబ్బుతో బాధపడుతున్న పశువులకు వైద్య సహాయం అందుబాటులో ఉంచడానికి, వాటికి క్రమపద్ధతిలో చికిత్స చేయటానికి గాను ఈ పథకం క్రింద తెలంగాణ ప్రాంతంలోని ముఖ్యమయిన తాలూకా కేంద్రాలలో స్టేషనరీ పశువైద్య శాలలను ఏర్పాటు చేసేటందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. పశువైద్య సౌకర్యాలు అవసరమయి ఉండి, ప్రజలు లేక స్థానిక పంచాయితీల నుండి విరాళాలు లభించే స్థలాలలో ఈ వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ప్రతి వైద్యశాల కూడ ఒక వెటిరినరీ అసిస్టెంటు సర్జను ఆధ్వర్యంలో పనిచేస్తుంది. 1959–60 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఇదివరకే ఏర్పాటు చేయబడిన పశు వైద్యశాలలను కొనసాగించడమే కాక మరో నాలుగు వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకు గాను ప్రణాళికలో రు. 0.93 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.092 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో రెండు వైద్యశాలలను కొనసాగించడానికి గాను ప్రత్యేకించబడింది.

చిన్నతరహా పశువైద్య శాలలు

అంటువ్యాధులు వ్యాపించకుండా నిరోధించడానికి, జబ్బు పడిన పశువులకు వైద్యసహాయం అందచేయడానికి గాను తెలంగాణా ప్రాంతంలో 1959–60 లో 10 చిన్న తరహా పశువైద్యశాలలను ఏర్పాటు చేయటానికి ఇదివరకే ఏర్పాటు చేయబడిన పశువైద్యశాలలను కొనసాగించడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను రు. 1.78 లక్షలమొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.18 లక్ష మొత్తంతో ఈ జిల్లాలో రెండు చిన్నతరహా పశువైద్యశాలలను ఏర్పాటుచేయడానికి, ఇంతకుముందే ఉన్న ఒక పాత పశువైద్యశాలను కొనసాగించడానికి ప్రతిపాదింప బడింది.

పశువైద్యాధికార్లకు జీపుల సరఫరా

జిల్లా అధికార్లు విస్తృతంగా పర్యటించటానికి, సిబ్బంది చేసే పనిని తనఖీ చేసి వారిని అప్రమత్తులుగా ఉండేటట్లు చేసేటందుకు తరచుగాను ఆకస్మికంగాను పర్యటనలు జరపటానికి వీలుకలిగించే నిమిత్తం యిదివరకే కొనబడిన జీపులను నిర్వహించేటందుకుగాను 1959–60 ప్రణాళికలో

రు. 0.45 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.0562 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

కోళ్ళ పెంపక విస్తరణ కేంద్రాలు

క్రొత్తగా రెండు కోళ్ళ పెంపక విస్తరణ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ఇంతకు ముందే ప్రారంభించబడిన నాలుగు కోళ్ళ పెంపక విస్తరణ కేంద్రాలను కొనసాగించటానికి గాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 1.28 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.53 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తం ఈ జిల్లాలో ఒక క్రొత్త కేంద్రాన్ని ప్రారంభించుటకు వినియోగించబడుతుంది.

గోశాల అభివృద్ధి పథకం

ఈ జిల్లాలోని గోశాలలకు ఆర్థిక సహాయం (గ్రాంటు–ఇన్–ఎయిడ్) నిమిత్తం 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.027 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

రాజ్యా, జిల్లా పశుప్రదర్శనలు

1959–60 లో ఈ జిల్లాలో ఒక జిల్లా పశు ప్రదర్శనం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.01 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

రిండరు పెస్టు వ్యాధి నిర్మూలనా పథకం

ఈ జిల్లాలో రిండరు పెస్టు వ్యాధి నిర్మూలన ఉద్యమం కోసం రు. 0.944 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ఆబోతుల పంపకం

ఈ పథకం క్రింద, 1959–60 లో రు. 0.06 లక్ష అంచనా వ్యయంతో ఈ జిల్లాలో మాల్వి, ఒంగోలు, లేక ముర్రా రకానికి చెందిన 6 ఆబోతులను పంచడానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

పశుప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాలు

పశువైద్యంలో పట్టభద్రులయినవారు చాల తక్కువమంది ఉన్న కారణంగా పశువైద్యశాలలు కాని, చిన్నతరహా పశువైద్యాలయాలుగాను ప్రారంభించ వీలుపడలేదు. 1959–60 లో రు. 0.13 లక్ష వ్యయంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో కనీసం 7 ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందులో రు. 0.0183 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో ఒక ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాన్ని స్థాపించటం కోసం ప్రత్యేకించ బడింది. ఒక వెటరినరీ కంపౌండరు, ఒక అటెండెంటు పశు ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాన్ని నిర్వహిస్తారు. వీరు ఆయా ప్రాంతాలలో పశువులకు సంభవించే చిన్న చిన్న రోగాలకు చికిత్స చేస్తారు. ఖర్చులో సగం మొత్తం విరాళాల రూపంలో లభించే స్థలాలలోనే ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

అడవులు

ప్రాంతీయ డివిజన్ల ఏర్పాటు, అదనపు సిబ్బంది నియామకం

భూసార రక్షణ కార్యక్రమాన్ని, భూమి కోరివేతను అరికట్టే పనులను, అడవులను పెంచే కార్యక్రమాన్ని, అడవులలో మొక్కలను నాటే కార్యక్రమాన్ని, స్వాధీనం చేసికోబడిన పూర్వపు ఎస్టేటు అడవులకు సంబంధించి సరిహద్దులను ఏర్పరచే పనిని నిర్వహించుటకు గాను 1956–57 లో నియమించబడిన సిబ్బందిని కొనసాగించే నిమిత్తం రు. 0.092 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

భవనాల నిర్మాణం

ఆటవీశాఖ కార్యాలయాలు చాలవరకు అద్దెభవనాల్లో ఏర్పాటు చేయబడి ఉన్నాయి. వీటికి భవనాలను నిర్మించటానికి, జిల్లా ఆటవీశాఖాధి కార్లకు వసతి గృహాలను నిర్మించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించ బడింది. ఇంతకుముందే చేకొనబడిన పనిని పూర్తిచేయటం కోసం 1959–60 ప్రణాళి కలో ఈ జిల్లాకు రు. 0.20 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

రోడ్ల నిర్మాణం

ఖరీదైన కలపను వినియోగంలోకి తేవటంద్వారా ప్రభుత్వాదాయం పెరుగుతుంది. ఇందుకు గాను ఈ పథకం క్రింద రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో అడవులలో రోడ్లను నిర్మించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ సంవత్సరంలో ఈ జిల్లాలో 3 మైళ్ళ రోడ్లను వేయటం కోసం రు. 0.15 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

భూసార రక్షణ

కాంటూరు బండింగు (సాలోపు గట్లు పోయడం)

తెలంగాణా ప్రాంతంలో భూములు మిట్ట పల్లాలతో కూడుకొని ఉండటంచేత భూసార రక్షణ అనేది చాలా తాలూకాలలో సమస్యగా పరిణమించింది. భూసార క్షీణతను అరికట్టడానికి, భూమిలో తేమను కాపాడడానికి, తద్వారా పంట దిగుబడిని పెంచటానికిగాను సాలోపు గట్లు పోయడం, చదునుచేయడం, సాలోపుల వెంబడి దున్నడం, గట్లపై పైర్లు నాటడం వంటి భూసార రక్షణ చర్యలు తీసికోబడుతున్నాయి. మధ్యరకం, తేలిక రకం భూముల్లో, అందులోను ముఖ్యంగా ఎర్ర ఇసుక భూములలో, గట్లుపోసే కార్యక్రమం అమలు జరుపబడుతుంది. ఆరగాణి ఉండే ప్రాంతాల నుండే ఈ ప్రాంతాలు ఎంపిక చేయబడతాయి. 1955–56 లో ఈ పథకం ప్రారంభించబడింది. 1956–59 సంవత్సరాల కాలంలో 4,453 ఎకరాల్లో సాలోపు గట్లు వేయబడినాయి. ఈ పనులవల్ల లాభం పొందే వారినుండి తగినట్టి ఒప్పందం కుదుర్చుకొన్న తరువాతనే వ్యవసాయదార్ల పొలాల్లో ఈ పనులు నిర్వహించబడతాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 6,900 ఎకరాల భూమిలో సాలోపు గట్లు వేయడానికి, అవసరమైన అదనపు సిబ్బందిని నియమించడానికి, ప్రస్తుతమున్న సిబ్బందిని కొనసాగించడానికిగాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 6.06 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

మత్స్య సంవర్ధన

రవాణా సౌకర్యాలు

చేపలు పట్టబడిన స్థలాలనుండి వాటిని మార్కెటు కేంద్రాలకు శీఘ్రంగా రవాణా చేసేటందుకు రవాణా సౌకర్యాలు కలిగించే ఉద్దేశ్యంతో

అట్టి సౌకర్యాలు లేని ప్రదేశాల ఉపయోగం నిమిత్తం 1959—60 లో రు. 1.19 లక్ష వ్యయంతో యీ జిల్లాకు కేటాయించే నిమిత్తం మూడు వ్యానులను కొనటానికి ప్రతిపాదించబడింది.

ఎంపిక చేయబడిన కొన్ని చెరువులలో చేపల ఉత్పత్తిని అధికం చేయటం

ఈ పథకం క్రింద ఎంపికచేయబడిన 5 మండల కేంద్రాలలో చేపల ఉత్పత్తిని అధికం చేయటానికి ప్రతిపాదించబడింది. నిజామాబాదు, మెదక్, వరంగల్లు, కరీంనగరు, మహబూబునగరు జిల్లాలలో ఒక్కొక్కటి చొప్పున ఈ అయిదు మండలాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ఒక్కొక్క మండలంలో 12 చెరువులు ఉంటాయి. శాస్త్రీయ విధానాల్లో చేపలను పెంచేటందుకు, వాడకందార్లకు అమ్మకం కోసం చేపలను ఉత్పత్తి చేయటానికిగాను ప్రత్యేక సిబ్బంది నియమించబడింది. సిబ్బంది కొనసాగింపుకుగాను ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.49 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. (ఒక్కొక్క జిల్లాకు 0.098 లక్ష ఖర్చుచేయబడుతుంది.) ఈ పథకంవల్ల ప్రతిజిల్లాలోను 20,000 పౌన్ల చేపలు అదనంగా ఉత్పత్తి చేయబడతాయని ఆశించబడుతున్నది.

బెస్తల సహకార సంఘాలకు సహాయం

బెస్తలలో చాలమంది పేదవారు. తెలంగాణా ప్రాంతములోని బెస్తల సహకార సంఘాలకు తగ్గింపు ధరలకు నైలాను వలలను సమకూర్చడమే ఈ పథకం యొక్క ఆశయం. 40 వలలను కొని, సక్రమంగా నిర్వహింపబడుతున్న బెస్తల సహకార సంఘాలకు పంపకం చేసేనిమిత్తం 1959—60 సంగులో రు. 0.10 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో 4 వలలు ఈ జిల్లాలో పంపకం చేయబడతాయి. ఈ వలల ఖరీదు బెస్తల నుండి 5 సంవత్సరాల కాలంలో, చేపలు పట్టని నెలలను మినహాయించి, తేలిక వాయిదాలలో వసూలు చేయబడుతుంది.

నిజాంసాగర్ వద్ద కోల్డు స్టోరేజి నిర్మాణం

నిజాంసాగరు రిజర్వాయరులో లోతు నీటిలో వలలు పన్ను కార్యక్రమాన్ని తీవ్రంగా అమలు జరుపడంవల్ల లభ్యమయ్యే చేపలను నిలువ చేయటం కోసం నాలుగు టన్నుల ఐస్-కమ్-కోల్డుస్టోరేజి ప్లాంటు నొక

దాన్ని నిర్మించటానికి ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. ఇందుకు గాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 1.00 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. 2 టన్నుల చేపలు చెడిపోకుండా కాపాడబడతాయని ఆశించబడుతున్నది.

సహకారోద్యమం, గిడ్డంగులు, మార్కెటింగు

గ్రామీణ పరపతి సంఘాల విస్తరణ

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో అమలులో ఉన్న పథకం పద్ధతి మీదనే ఈ పథకం కూడ రూపొందించబడింది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న గ్రామీణ పరపతి సంఘాలను పునర్వ్యవస్థీకరించటం, పటిష్ఠం చేయటం, విస్తరింపచేయటం ఈ పథకం యొక్క ఉద్దేశం. సహకారశాఖ సిబ్బందిని పటిష్ఠం చేయటం ద్వారాను, సెంట్రల్ బ్యాంకులు పెద్దతరహా సంఘాలు అదనంగా నియమించే పర్యవేక్షక, నిర్వాహక సిబ్బందికి అయ్యే ఖర్చు క్రింద సహాయం చేయటం ద్వారాను ఈ పథకం రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాల కాలంలో అమలు జరుపబడింది. 1959–60 సం. లో ఇంతకు ముందు నియమించబడిన సిబ్బందిని కొనసాగించటానికి, తెలంగాణా ప్రాంతంలో క్రొత్తగా 650 చిన్నతరహా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ప్రస్తుతమున్న 500 చిన్న తరహా సంఘాలను పటిష్ఠం చేయటానికి, నిర్వాహక సిబ్బంది ఖర్చు క్రింద ధన సహాయం చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. రు.300 లక్షల వరకు స్వల్పకాలిక ఋణాల పరిమితిని, రు. 30 లక్షల వరకు మధ్యకాలిక ఋణాల పరిమితిని పెంచడానికి కూడ ప్రతిపాదింపబడింది. అపెక్సు బ్యాంకులు, కేంద్రసహకార బ్యాంకులు అప్పు తీసుకొనే స్తోమతను ఎక్కువ చేసుకోవటానికి తద్వారా అవి అప్పులిచ్చే సౌకర్యాన్ని అధికం చేసుకోవటానికి వీలుకలిగించే నిమిత్తం వాటి వాటా మూల ధనాల క్రింద ఇంకా ఎక్కువగా ప్రభుత్వం డబ్బును ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇప్పుడున్న జిల్లా కార్యాలయాలన్నీ రెండు డిప్యూటి రిజిస్ట్రార్ల సర్కిళ్ళ క్రింద పునర్వ్యవస్థీకరించబడతాయి. డిప్యూటి రిజిస్ట్రార్లకు సహాయపడే నిమిత్తం సహకార సబ్–రిజిస్ట్రార్లు, సీనియరు, జూనియరు ఇనస్పెక్టర్లతో కూడిన అదనపు సిబ్బంది నియమించబడుతుంది. కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి ఆడిటు శాఖను విడతీసే పథకం కూడ వర్తమాన సంవత్సరంలోనే అమలు జరుపబడుతుంది.

ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఈ జిల్లాలో క్రొత్తగా 80 చిన్న తరహా సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ప్రస్తుతమున్న 57 చిన్న తరహా సంఘాలు పటిష్ఠం చేయబడతాయి. పాతసంఘాల్లో 23,800 మంది సభ్యులు, క్రొత్త సంఘాల్లో 2,400 మంది సభ్యులు చేర్చుకోబడతారు. రు. 41 లక్షల వరకు స్వల్పకాలిక ఋణాలు, రు. 5 లక్షల వరకు మధ్య కాలిక ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి.

పై కార్యక్రమం అమలు జరపటంకోసం ఈ జిల్లాకు రు. 1,56,606లు కేటాయించబడినాయి. పై డబ్బు క్రింది విధంగా వినియోగించబడుతుంది.

		రూపాయలు
1.	చిన్నతరహా సంఘాలకు సహాయం.	
	(ఎ) 1958—59 లో ప్రారంభించబడిన సంఘాలకు.	3,300
	(బి) 1959—60లో ఏర్పాటు చేయబడబోయే క్రొత్త సంఘాలకు	6,700
2.	పెద్దతరహా సంఘాలకు సహాయం.	14,800
3.	సెంట్రలు బ్యాంకులకు సహాయం.	
	(ఎ) సెక్రటరీగా నియమించబడిన కో—ఆపరేటివ్ సబ్—రిజిస్ట్రారు జీతభత్యాలకు	3,300
	(బి) ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుగా పనిచేయుటకు నియమించబడిన సీనియరు ఇనస్పెక్టరు జీతభత్యాలకు	1,500
	(సి) గత సంవత్సరాల్లో నియమించబడిన సూపరువైజరుల జీతభత్యాలకు	3,000
	(డి) ఈ సంవత్సరంలో నియమించబడే సూపరువైజరుల జీతభత్యాలకు	3,200
	(ఇ) అకౌంటెంటు, లోయరుడివిజను గుమాస్తా మొదలయిన సిబ్బంది జీతభత్యాలకు	2,800

	రూపాయలు
4. అదనపు సిబ్బంది జీతభత్యాలకు	
(ఎ) 1957-58 లో అదనంగా నియమించబడిన సేల్ ఆఫీసర్లకు	2,166
(బి) 1957–58 లో అదనంగా నియమించబడిన ఆడిటు సిబ్బందికి	16,000
(సి) సహకార సబ్ రిజిస్ట్రారు, ప్లైపిస్టు, జవానులకు	5,200
(డి) 1958–59లో అదనంగా నియమించబడిన ఆడిటు సిబ్బందికి	16,000
(ఇ) రెండు కో–ఆపరేటివ్ సర్కిళ్ళగా జిల్లాలను విభాగించుటకు	24,550
(ఎఫ్) అదనపు తాలుకా ఇనస్పెక్టర్లకు	12,840
(జి) సర్కిలుకు ముగ్గురు సహకార సబ్ రిజిస్ట్రార్లు, ఇద్దరు సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లు, ముగ్గురు జూనియరు ఇనస్పెక్టర్ల చొప్పున అన్ని సర్కిళ్ళకు అదనపు సిబ్బందికి	36,450
(హెచ్) 1959–60 లో క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడబోయే ప్రతి సర్కిలుకు సహకార సబ్ రిజిస్ట్రార్లు, ప్లైపిస్టు మొదలగు వారికి	5,300
మొత్తం	1,56,606

భూమి తనఖా బ్యాంకుల అభివృద్ధి

ఈ పథకం క్రింద తెలంగాణా ప్రాంతంలో క్రొత్తగా ప్రాథమిక భూమి తనఖా బ్యాంకులను ఏర్పాటు చేయటానికి దీర్ఘకాలిక ఋణాలు అధికంగా ఇవ్వటానికి తలపెట్టబడింది. 1957–58 లోను, 1958–59 లోను

ఈ పథకం అమలు జరుపబడింది. క్రొత్తగా 14 ప్రాథమిక భూమి తనఖ బ్యాంకులు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. రు. 19.32 లక్షల వరకు దీర్ఘకాలి ఋణాలు ఇవ్వబడినాయి. ప్రాథమిక భూమి తనఖా బ్యాంకులను ఏర్పాట చేయటం, పర్యవేక్షించటం, తనఖీ చేయటం నిమిత్తం సహకార సబ్ రి స్ట్రార్లు, సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లు, సూపరువైజరులతో కూడి అదనపు సిబ్బంది కూడ నియమించబడింది.

ఈ సంవత్సరంలో ఈ జిల్లాలో రు. 3.55 లక్షల వరకు దీర్ఘకాలిక ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ఒక భూమి తనఖా బ్యాంకు ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. ఈ సంవత్సరానికి రు. 0.207 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. అది క్రింది విధంగా వినియోగించబడుతుంది.

	రూపాయలు లక్షలలో
1. నిర్వాహక సిబ్బంది క్రింద ఖర్చు.	
(ఎ) ముందు సంవత్సరాల్లో ఏర్పాటు చేయబడిన పాత బ్యాంకులకు	0.115
(బి) ఈ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడబోయే క్రొత్త బ్యాంకులకు	0.030
2. చిల్లర ఖర్చుల క్రింద బ్యాంకులకు సబ్సిడీ.	0.019
3. భూమి తనఖా బ్యాంకుల పనికోసం నియమించబడే సహకార సబ్ రిజిస్ట్రార్లు, జవానుల క్రింద ఖర్చు.	
(ఎ) ముందు సంవత్సరాల్లో నియమించబడిన పాత సిబ్బంది క్రింద.	0.043
(బి) 1959—60 లో నియమించబడే క్రొత్త సిబ్బంది క్రింద.	—
మొత్తం	0.207

సహకార మార్కెటింగు అభివృద్ధి

వ్యవసాయదార్లకు స్టోరేజి, గిడ్డంగి, ప్రాసెసింగు, మార్కెటింగు సౌకర్యాలను కలిగించటంద్వారా సహకార మార్కెటింగును అభివృద్ధి చేయడం ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాల కాలంలోను ఇది అమలు జరుపబడింది. 39 మార్కెటింగు సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. అంతేకాక గిడ్డంగులు మొదలైన వాటిని నిర్మించడంలో ఆర్థిక సహాయం కూడ చేయబడింది.

వర్తమాన సంవత్సరంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో మరో 10 సహకార మార్కెటింగు సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, మార్కెటింగు సంఘాల వాటామూల ధనం క్రింద రు. 7 లక్షలను ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇంతేకాక గిడ్డంగుల నిర్మాణానికి ఆర్థిక సహాయం కూడ చేయబడుతుంది. సహకార మార్కెటింగు విషయాలకు సంబంధించి సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లకు శిక్షణ కూడ ఇవ్వబడుతుంది. ఈ సంవత్సరంలో క్రింది కార్యక్రమాలు ఈ జిల్లాలో అమలు జరుపబడుతాయి.

1. క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడే మార్కెటింగు సంఘాలు (సంఖ్య) 2
2. ఫలసాయంపై ఋణాలు ఇవ్వడం (రూపాయలు, లక్షలలో) 10.00
3. క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడే మార్కెటింగు సంఘాల ద్వారా గిడ్డంగుల నిర్మాణం. (సంఖ్య) 2
4. క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడే పెద్దతరహా సంఘాలద్వారా గిడ్డంగుల నిర్మాణం. (సంఖ్య) 4
5. స్థాపించబడే ప్రాసెసింగు ప్లాంటులు (సంఖ్య) 1

పై కార్యక్రమాన్ని అమలు పరచటంకోసం ఈ జిల్లాకు రు. 3.392 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అది క్రింది విధంగా వినియోగించబడుతుంది.

		రూపాయలు లక్షలలో
1.	మార్కెటింగు సంఘాలకు వాటామూలధనం క్రింద	0.600

		రూపాయలు లక్షలలో
2.	ఇదివరలో ఏర్పాటు చేయబడిన మార్కెటింగు సంఘాల నిర్వాహక సిబ్బంది క్రింద సబ్సిడీ	0.060
3.	ఈ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడే మార్కెటింగు సంఘాల నిర్వాహక సిబ్బంది క్రింద సబ్సిడీ.	0.032
4.	పెద్ద తరహా సంఘాలకు గిడ్డంగులు :	
	(ఎ) ఇదివరలో ప్రారంభించబడిన గిడ్డంగుల నిర్మాణం పూర్తి చేయటానికి.	0.300
	(బి) 1959–60 లో నిర్మించే గిడ్డంగులకు	0.600
5.	మార్కెటింగు సంఘాలకు గిడ్డంగులు :	
	(ఎ) ఇదివరలో ప్రారంభించబడిన గిడ్డంగుల నిర్మాణం పూర్తి చేయటానికి	0.500
	(బి) ఈ సంవత్సరంలో నిర్మించే గిడ్డంగులకు.	0.300
6.	ప్రాసెసింగు ప్లాంటుల స్థాపన.	1.000
	మొత్తం	3.392

పరిశోధన, పరిశీలన, గణాంక వివరాలు

ఈ పథకం క్రింద సహకార శాఖలో ఒక ప్రత్యేక విభాగం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. సహకారశాఖ ద్వారా అమలు జరుపబడే వివిధ పథకాల మూలంగా ప్రజలకు కలిగిన ప్రయోజనాన్ని, ఆ పథకాలను అమలు జరపడం లో తెలియ వచ్చిన అనుభవాన్ని పరిశీలించడానికి, సూత్ర విధానాలను రూపొందించడానికి, సహకార వ్యవస్థలో లోటుపాట్లు ఏమన్నా ఉంటే వాటిని సరిదిద్దుకొనేటందుకు మార్గాలను సూచించడానికి ఈ విభాగం కృషి చేస్తుంది. 1957–58 లో 20 మంది సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లను జిల్లాలలో నియమించడం ద్వారాను, గణాంక వివరాల సేకరణ, సంకలనం చేయటం కోసం ప్రధాన కార్యాలయంలో ఒక విభాగం ఏర్పాటు చేయడం ద్వారాను ఈ పథకం అమలు జరుపబడింది. 1958–59 లో ఇది కొనసాగించబడింది.

1959-60 సంవత్సరంలో డిప్యూటి రిజిష్ట్రారు గ్రేడులో ఒక స్టాటిస్టీషియను, ఇద్దరు సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లు, ఇద్దరు జూనియరు ఇనస్పెక్టర్లు, ఇద్దరు జవానులతో కూడిన సిబ్బందిని జిల్లాలలోని సిబ్బందికి సూచన లివ్వ టానికి నియంత్రణ చేయుటకు గాను రిజిష్ట్రారు కార్యాలయంలో నియ మించేటందుకు, క్రొత్తసర్కిళ్ళకు 12 మంది సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లను, ప్రతి సర్కిలు ఆఫీసుకు ఒక్కొక్కరు చొప్పున 46 మంది లోయరు డివిజను గుమాస్తాలను నియమించేటందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. క్రొత్త విధానాలను రూపొందించి, వాటిని అమలుపరచుటకు విధానాలను రూపొందించుటకు గాను సహకారశాఖలో పరిశోధన, పరిశీలన, ప్రచార విభాగం ఒకటి ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. మొట్టమొదటగా ముగ్గురు సహకార సబ్-రిజిష్ట్రార్లు, ముగ్గురు జవానులతో కూడిన సిబ్బంది ఈ విభాగంలో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. పై కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచటంకోసం యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.70 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.34 లక్ష మొత్తం ప్రధాన కార్యాలయంలో నియమించ బడే సిబ్బంది ఖర్చు క్రింద, ప్రచారం మొదలయినవాటి కయ్యే ఖర్చు క్రింద ప్రత్యేకించబడింది. మిగిలిన రు. 1.36 లక్షలలో రు. 6,044/- లు ఈ జిల్లాలో నియమించబడే సిబ్బంది ఖర్చు క్రింద కేటాయించబడింది.

సహకార సంఘాల సభ్యులకు, పంచాయతీదార్లకు శిక్షణ

అఖిలభారత సహకార యూనియను ద్వారా భారతప్రభుత్వం వారిచే ప్రతిపాదింపబడిన పథకం నమూనాలో ఈ పథకం రూపొందించ బడింది. ఈ పథకం క్రింద సహకార సిద్ధాంతం యొక్క మూలసూత్రాలను గురించి, ఆచరణను గురించి, లెక్కలను తయారు చేయటం గురించి, సహ కార సంస్థల నిర్వహణ గురించి గ్రామీణ పరపతి సంఘాల సభ్యులకు రెండు మూడు రోజులపాటు, పంచాయతీదారులకు ఒకవారంరోజులపాటు, సహకార సంఘాలలో జీతంతో పనిచేసే వారికి 5 లేక 6 వారాలపాటు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. ఈ జిల్లాలో 1000 మంది సభ్యులకు, 300 మంది పంచాయతీదారులకు, 40 మంది కార్యాలయోద్యోగులకు శిక్షణ ఇవ్వటం కోసం 1959-60 లో రు. 7,246/- లు కేటాయించబడినాయి.

సహకార వ్యవసాయం

సహకార వ్యవసాయ సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటం ద్వారాను, వాటా మూలధనం క్రింద, ఎద్దులు కొనుక్కోవటానికి, భూమిని సాగులోనికి తెచ్చి అభివృద్ధి చేయటానికి, వ్యవసాయ పరికరాలు మొదలైన వాటిని కొనుక్కోవటానికిగాను ఋణాల రూపంలోను, గ్రాంట్ల రూపంలోను ధన సహాయం చేయటంద్వారాను భూముల్లేని వ్యవసాయ కూలీలకు భూము లలో పునరావాసం కల్పించటానికి ఈ పథకం క్రింద ప్రతిపాదింసబడింది. ఇందుకుగాను యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 2.22 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.34 లక్షలు ఆంధ్ర ప్రణాళిక క్రింద, రు. 0.88 లక్ష తెలంగాణా ప్రణాళిక క్రింద కేటాయించబడినవి. సహకార వ్యవసాయానికి సంబంధించిన పనిని నిర్వహించటానికై ప్రధాన కార్యాల యంలో నియమించబడిన సిబ్బంది జీతభత్యాల క్రింద పై మొత్తంలో రు 0.28 లక్ష ప్రత్యేకించబడింది. మిగత మొత్తంలో రు. 12,000 లు ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడినాయి. ఈ జిల్లాలో యీ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడబోయే సంఘాలకు ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి ఈ డబ్బు వినియోగించబడుతుంది. ఈ జిల్లాలో రెండు క్రొత్త సంఘాలు యీ సంవత్సరంలో 68 మంది సభ్యులతో ఏర్పాటు చేయబడతాయి. 215 ఎకరాల భూమి సాగుచేయబడుతుంది.

రాజ్య గిడ్డంగి సంస్థ

దేశంలో గిడ్డంగుల నిర్మాణావశ్యకతను గురించి పెక్కు కమిటీలు, కమిషన్లు అనేకసార్లు నొక్కిచెప్పాయి. అవి పరపతి సంఘాలకు, పరపతేతర సంఘాలకు మధ్య చక్కని సారథ్యం వహిస్తాయి. ఈ విషయం దృష్ట్యా భారతప్రభుత్వంవారు సెంట్రల్ వేరుహౌసింగు కార్పొరేషనును (గిడ్డంగిసంస్థ) ఏర్పాటు చేశారు. దీనికనుగుణంగా తమ తమ రాజ్యాలలో రాజ్య గిడ్డంగి కార్పొరేషన్లను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా రాజ్య ప్రభుత్వాలు కోరబడి నాయి. ఈ కార్పొరేషన్లు వేరు హౌసింగు బోర్డు అజమాయిషీ క్రింద పని చేస్తాయి. ఈ గిడ్డంగులు ఇచ్చే రసీదులు "నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్సు"గా పరిగణించబడతాయి. ఈ గిడ్డంగులలో వ్యవసాయోత్పత్తులను నిలువచేసు కొనే.వారికి అవి ఇచ్చే రసీదులు ధరావతుగా ఉంచుకొని బ్యాంకులు అప్పు లను ఇస్తాయి. 1958–59 లో రాజ్య గిడ్డంగి సంస్థ ఒకటి ఈ రాజ్యంలో

ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ సంస్థ వాటా మూల ధనం క్రింద ప్రభుత్వం వారు రు. 2.50 లక్షల మొత్తం ఇచ్చారు. ఈ సంస్థకు వాటా మూలధనం క్రింద మరి కొంతడబ్బు ఇచ్చేటందుకుగాను యీ సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రణాళికలో రు. 5 లక్షలు, తెలంగాణా ప్రణాళికలో రు. 5 లక్షలు కేటాయించబడి నాయి. ఈ పథకం క్రింద ఈ జిల్లాలోని రైతులకు కూడ లాభం చేకూరు తుంది.

వివిధ విషయాలు

కమతాల ఏకీకరణ

మెదకు జిల్లాలోని సిద్దిపేట తాలూకాకు చెందిన 25 గ్రామాలలోను, నిజామాబాదు జిల్లాలోని కామారెడ్డి తాలూకాకు చెందిన 25 గ్రామాల లోను పూర్వపు హైదరాబాదు ప్రభుత్వం వారిచే కమతాల ఏకీకరణ కార్యక్రమము 1955 డిశంబరునుండి అమలుపరచడం ప్రారంభించబడింది. ఈ పని కొనసాగుతున్నది. ఈ గ్రామాలలో ఏకీకరణ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించటమేగాక ఇంకా 56 గ్రామాలకు ఈ కార్యక్రమాన్ని 1957—58 లో విస్తరింపచేయడం జరిగింది. ఇందులో 25 గ్రామాలు సిద్ది పేట తాలూకాకు, 31 గ్రామాలు కామారెడ్డి తాలూకాకు సంబంధించినట్టివి. ఈ గ్రామాలలో ప్రాథమిక చర్యలు తీసికోవడం జరుగుతున్నది. 72 గ్రామాల్లో సర్వేపనులు పూర్తిచేయబడినాయి. 1958 అంతానికి 40 గ్రామాలకు సంబంధించి తాత్కాలిక పథకాలు ప్రచురింపబడినాయి. 1.25 లక్షల ఎకరాలవరకు (ప్రతిజిల్లాలోను 65,500 ఎకరాలు చొప్పున) కమతాల ఏకీకరణాన్ని జరపటంకోసం 1959—60 లో రు. 1.36 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. (రు. 0.68 లక్ష మొత్తం చొప్పున ఈ మొత్తం వినియోగించబడుతుంది.)

జాతీయ విస్తరణ సేవాకేంద్రాలు, సామాజికాభివృద్ధి కేంద్రాలు

1959 మార్చినెల అంతం నాటికి ఈ జిల్లాలో 2 మొదటిదశ బ్లాకులు, 5 రెండవదశ బ్లాకులు ఉన్నాయి. వీటి వైశాల్యం 1523.78 చదరపు

మైళ్ళు. ఈ కేంద్రాలలోని గ్రామాల సంఖ్య 549 ఇందు నివసించే జనాభా 5,10,690. భారత ప్రభుత్వంవారి నిర్ణయానుసారంగా 1959 ఏప్రెలు నెల నుండి ఏర్పాటు చేయబడబోయే ప్రతి బ్లాకులో కూడ "ప్రీ–ఎక్స్‌టెన్షన్" కార్యక్రమం క్రింద ఒక సంవత్సరంపాటు వ్యవసాయ విషయాలను గురించి తీవ్ర కృషి జరగాలి.

అయితే 31–3–1959 తేదీకి పూర్వం ఈ జిల్లాలో ప్రీ-ఎక్స్‌టెన్షన్ బ్లాకులేవీ ఏర్పాటు చేయబడలేదు.

1959–60 లో ఈ రాజ్యానికి 36 ప్రీ-ఎక్స్‌టెన్షన్ బ్లాకులు కేటాయించబడినాయి. ఇందులో 18 బ్లాకులు 1–4–1959 తేదినాడు, మిగతవి 2–10–1959 తేదినాడు ప్రారంభించబడినాయి. ఇందులో కామారెడ్డి, ఎల్లారెడ్డి బ్లాకులు ఈ జిల్లాలో వున్నాయి. ఇవి వరుసగా 1–4–1959 తేదినాడు, 2–10–1959 తేదినాడు ప్రారంభించబడినాయి. ఆ విధంగా 1–4–1959 తేదినాటికి ఈ జిల్లాలో రెండు మొదటి దశ బ్లాకులు, 5 రెండవ దశ బ్లాకులు, 2 ప్రీ–ఎక్స్‌టెన్షన్ బ్లాకులు వున్నాయి.

ఈ జిల్లాలో సామాజికాభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని అమలు జరపటం కోసం యీా సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 2,73,600 లు ఋణాల పద్దు క్రింద, రు. 6,19,800 లు గ్రాంట్లు పద్దు క్రింద—మొత్తం రు. 8,93.400 లు కేటాయించబడినాయి.

1–4–1959 వ తేదీనాటికి ఈ జిల్లాలో ఉన్న సామాజికాభివృద్ధి బ్లాకులను చూపే పటం ప్రక్క పుటలో ఇవ్వబడింది.

నిజామాబాదు జిల్లా

1.4.59 తేదీ నాటికి ఉన్న
సామాజికాభివృద్ధి ప్రాంతాలు.

పంచాయితీలను పతిష్ఠం చేయటం

సిబ్బందికి సంబంధించిన పథకం

పంచాయతీలను పటిష్ఠం చేసే ఉద్దేశంతో జిల్లా స్థాయిలో జిల్లా పంచాయతీ ఆఫీసరును, రెవెన్యూ డివిజను స్థాయిలో డివిజనులు పంచాయతీ ఆఫీసరును, తాలూకా స్థాయిలో (బ్లాకు ప్రాంతాలను మినహాయించి) డిప్యూటి పంచాయతి ఆఫీసరును, బ్లాకు స్థాయిలో పంచాయతీలకు ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్లను నియమించటం ద్వారాను, జిల్లా పంచాయతీ ఆఫీసర్ల కార్యాలయాలను పటిష్ఠం చేయటం ద్వారాను 1958–59 సంవత్సరంలో పంచాయతీల నిర్వహణకు సంబంధించిన పరిపాలనా యంత్రాంగం పునర్వ్యవస్థీకరించబడింది. 1959–60 లో ఈ పథకం క్రింద రు. 8.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.120 లక్ష మొత్తం ఇన్‌స్పెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేషను కార్యాలయంలో నియమించబడిన సిబ్బందిని కొనసాగించేటందుకు, రు. 0.191 లక్ష మొత్తం పశ్చిమ, తూర్పు ఇన్‌స్పెక్టింగ్ ఆఫీసర్ల కార్యాలయాల్లో నియమించబడిన అదనపు సిబ్బందిని కొనసాగించేటందుకుగాను ప్రత్యేకించబడింది. అధికవ్యయం అయ్యే జిల్లాలకు పంపకంచేసే నిమిత్తం రు. 0.524 లక్ష మొత్తం ఇన్‌స్పెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆధీనంలో ఉంచబడింది. మిగిలిన రు. 7.165 లక్షల మొత్తంలో రు. 0.2530 లక్ష 1958–59 లో ఈ జిల్లాలో నియమించబడిన అదనపు సిబ్బంది కొనసాగింపు నిమిత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

శిక్షణకు సంబంధించిన పథకం

• ఈ పథకం క్రింద సామర్లకోట, రాజేంద్ర నగరులలోని "ఎక్స్టెన్షన్" శిక్షణ కేంద్రాలలో పంచాయతీలకుగాను నియమించబడిన డిప్యూటీ పంచాయతి ఆఫీసర్లకు, ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్లకు, డివిజనల్ పంచాయతి ఆఫీసర్లకు పరిపాలన నిర్వహణ విషయాలలో శిక్షణ ఇచ్చేటందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ శిక్షణ రెండు మాసాలపాటు ఇవ్వబడుతుంది. తడవకు 40 మంది ఆఫీసర్లకు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. మొత్తం 390 మంది పై వర్గాలకు చెందినట్టి ఆఫీసర్లకు 1959–60 లో శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. ఇందుకు గాను ప్రణాళికలో రు. 2.90 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలోని ఆఫీసర్లకు కూడ ఈ పథకం క్రింద శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది.

పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పనులు

పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పనుల నిర్వహణకోసం ఈ జిల్లాకు రు. 0.50 లక్ష 1959–60 సంవత్సరానికి కేటాయించబడింది. వివరాలు క్రింద ఇవ్వబడినాయి.

వరుస సంఖ్య	ప్రాజెక్టు పేరు	1959–60 లో కేటాయింపు (రూపాయలు లక్షలలో)	ఉద్దేశ్యం	నీటిపారుదల జరిగే విస్తీర్ణం (ఎకరాలలో)
1.	రామడుగు ప్రాజెక్టు	0.50	పని ప్రారంభించుటకు	—

విద్యుచ్ఛక్తి

తెలంగాణా హైడ్రోథర్మల్ పథకం

(1) రామగుండం థర్మల్ పథకము క్రింద పనులు, (2) నిజాంసాగరు జల విద్యుచ్ఛక్తి పథకము క్రింద పనులు, (3) సిటీ సర్కిల్ పునర్వ్యవస్థీకరణ—ఇవన్నీ ఈ సమగ్ర పథకము క్రిందకు తేబడినాయి. తెలంగాణాకు సమగ్రమైన "గ్రిడ్" నొకదాన్ని ఏర్పాటు చేయటంకోసం అవసరమైన అదనపు ట్రాన్సుమిషను లైన్లను వేయటం, సబ్–స్టేషనులను నిర్మించటం కూడ ఈ పథకం క్రింద జరుగుతుంది. ఈ ప్రాంతంలో ఉన్న అన్ని జల విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాలను కలిపి విద్యుచ్ఛక్తి వనరులను అభివృద్ధి చేయుటమే ఈ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యం. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరాల్లో రోజురోజుకు ఎక్కువవుతున్న విద్యుచ్ఛక్తి అవసరాలను తీర్చటం కోసం విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా ఏర్పాట్లను అభివృద్ధిచేయటం కూడ ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. ప్రణాళికలో 1959–60 సంవత్సరానికి ఈ పథకం క్రింద రు. 100.59 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అది క్రింది పనులకు గాను వినియోగించబడుతుంది.

1. ఎర్రగడ్డ – విజయవాడ 132 కె. వి. లైను.
2. కరీంనగరు – సిద్దిపేట 66 కె. వి. లైను. (రెండవ సర్క్యూటు.)
3. దాదాపు 200 మైళ్ళ 33 కె. వి. గ్రిడ్ సబ్–ట్రాన్సుమిషను లైన్లు.
4. దాదాపు 500 మైళ్ళ 11 కె. వి. ట్రాన్సు మిషను లైన్లు.
5. హుసేనుసాగరు విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రంలో అదనపు బాయిలరును ఏర్పాటు చేయటంకోసం సివిల్ పనులను ప్రారంభించుటకు.
6. నగర విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు అభివృద్ధి పనులు

కేటాయించబడిన రు. 100.59 లక్షలలో ఈ జిల్లా వాటా రు. 7.30 లక్షలు.

గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా

1959–60 లో రు. 75.54 లక్షల వ్యయంతో తెలంగాణా ప్రాంతంలో 100 పట్టణాలకు, గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయుటకు ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందులో రు. 7.55 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఈ మొత్తంతో 10 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది.

గ్రామీణ పరిశ్రమలు, చిన్న తరహా పరిశ్రమలు

చిన్నతరహా పరిశ్రమలు

పది సహకార గ్రామీణ పరిశ్రమలు, చిన్నతరహా పరిశ్రమ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటం

సామాన్య సౌకర్యాలను పనివారందరికి అందుబాటులో ఉంచటం వల్ల హెచ్చు మేలురకం వస్తువులను పెద్ద ఎత్తున ఉత్పత్తి చేయటానికి వీలు చేకూరుతుంది. అట్టి సౌకర్యం కలిగించే నిమిత్తం తెలంగాణా ప్రాంతంలో పది సహకార పరిశ్రమ కేంద్రాలు 1957–58 లో ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ కేంద్రాలలో దాదాపు 200 మందికి పని కల్పించబడింది. ఈ పథకం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.24 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.024 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయబడిన కేంద్రాల కొనసాగింపు నిమిత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

పరిశ్రమలకు హైద్రాబాదు రాజ్య ప్రభుత్వ సహాయ చట్టం క్రింద ఋణాలు

చిన్నతరహా పరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేసేటందుకు గాను ప్రయివేటు రంగంలోని పారిశ్రామికులకు ప్రభుత్వ సహాయ చట్టం (స్టేటు ఎయిడ్ టు ఇండస్ట్రీస్ చట్టం) క్రింద ఋణాలు ఇవ్వటంకోసం రెండవ ప్రణాళికలో రు. 37.40 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. మొదటి మూడు సంవత్సరాల్లోను రు. 20.78 లక్షల మొత్తం ఋణాలుగా పంపకం చేయబడింది. ఈ సంవత్సరంలో రు. 7.00 లక్షలు ఈ పథకం క్రింద ఋణాలుగా ఇవ్వటం జరుగుతుంది. ఈ పథకంవల్ల ఈ జిల్లాలోని పారిశ్రామికులకు కూడ లాభం చేకూరుతుంది.

పరిశ్రమల శాఖ డైరెక్టరు కార్యాలయాన్ని పటిష్ఠం చేయటం (జిల్లాల సిబ్బందికి మాత్రం చేయబడిన కేటాయింపు)

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పేర్కొనబడిన వివిధ పథకాలను జిల్లా స్థాయిలో సక్రమంగాను, సమర్థవంతంగాను అమలుజరిపేటందుకు గాను పరిశ్రమల శాఖను పటిష్ఠంచేసే ఉద్దేశంతో తెలంగాణా ప్రాంతం కోసం రెండవ ప్రణాళికలో రు. 6.10 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1957–58, 1958–59 లలో కొంత అదనపు సిబ్బంది జిల్లాలలో నియమించబడింది. ఈ సిబ్బందిని కొనసాగించేటందుకు, మరి కొంత అదనపు సిబ్బందిని నియమించేటందుకు గాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 2.25 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో కొంత డబ్బు ఈ జిల్లాలో వినియోగించబడుతుంది.

పరిశ్రమల శాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టర్లకు జీపుల సరఫరా

వివిధ పథకాలను సమర్థవంతగా అమలు జరిపేటందుకు వీలు కల్పించే నిమిత్తం తెలంగాణా ప్రాంతంలోని తొమ్మిది జిల్లాలలోను పనిచేస్తున్న పరిశ్రమల శాఖ అసిస్టెంటు డైరక్టర్లు తొమ్మిది మందికి 1958–59 లో జీపులు సరఫరా చేయబడినాయి. ఈ జీపుల నిర్వహణ కోసం యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.30 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో ఒక జీపు ఈ జిల్లాలో ఉపయోగించబడుతున్నది.

బ్లాకు ప్రాంతములలో నియమించబడిన ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్ల (పరిశ్రమల) జీతభత్యాలు

బ్లాకుప్రాంతాల్లో నియమించబడిన ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్ల (పరిశ్రమల) జీతభత్యాల క్రింద 1959—60 ప్రణాళికలో రు. 3.06 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

పట్టు పరిశ్రమ

భిక్నూరులో శిక్షణ-ప్రదర్శన క్షేత్రం ఏర్పాటు

పట్టు పరిశ్రమను బహుళ ప్రచారంలోకి తేవడంకోసం ఏటా 12 మందికి పట్టు పరిశ్రమ విషయమై శిక్షణ ఇచ్చేటందుకు సౌకర్యాలు కలిగించే నిమిత్తం భిక్నూరులో ఒక పట్టు పరిశ్రమ క్షేత్రం స్థాపించబడింది. 1957—58, 1958—59 లలో 12 మంది అభ్యర్థులు శిక్షణ పొందారు. 1959—60 లో ఇంకా 12 మందికి శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. ఇంతేకాక ప్రదర్శనలు కూడ ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ఇందుకుగాను రు. 0.13 లక్ష కేటాయించబడింది.

భిక్నూరులో మూలవిత్తనాల కేంద్రం స్థాపించటం

• స్థానికావసరాలను ఆదుకొనేటందుకు గాను పట్టుకాయల మూలవిత్తనాలను, అంట్లను ఉత్పత్తిచేయడానికి, పెంపకపుదారులచే ఉత్పత్తి చేయబడిన పట్టు కాయలను కొనటానికిగాను 1957—58 సంవత్సరంలో భిక్నూరులో ఒక మల్బరితోట స్థాపించబడింది. 1958—59 లో ఒక "రేరింగు హౌసు," ఒక "గ్రెయినేజి" నిర్మించబడినాయి. 5 ఎకరాల ప్రదేశములో మల్బరీ చెట్లు నాటబడినాయి. ఈ కేంద్రాన్ని కొనసాగించటంకోసం యీ సంవత్సరంలో రు. 0.19 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. దాదాపు 200 ఎకరాలు ఈ సంవత్సరంలో మల్బరీతోటల క్రిందకు తీసుకరాబడతాయని ఆశించబడుతున్నది.

చేనేత పరిశ్రమ

చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాలకు వాటా మూలధనం, నిర్వహణ మూల ధనం క్రింద ఋణాలు

చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాలలో వాటాలు తీసికొని, వాటిలో సభ్యులుగా చేరటానికి వీలుగా నేతపనివారికి ఈ పథకం క్రింద ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ఈ సంవత్సరపు తెలంగాణా ప్రణాళికలో ఈ పథకం క్రింద రు. 0.87 లక్ష కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.11 లక్ష వాటా మూలధనంగా ఋణాల రూపంలో పంపకానికి గాను ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో ఈ సంవత్సరంలో దాదాపు 600 క్రొత్త మగ్గాలు సహకార వ్యవస్థలోకి తీసుకురాబడతాయని ఆశించబడుతున్నది.

కేంద్ర సంఘం యొక్క మార్కెటింగు వ్యవస్థ విస్తరణ

నేత బట్టలను విరివిగా విక్రయించేటందుకు హైదరాబాదు చేనేత కార్మిక కేంద్ర సహకార సంఘం వారు, ప్రాథమిక చేనేత కార్మిక సంఘాల వారు జిల్లాలో అమ్మకం డిపోలను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ప్రతి డిపోకు రు. 1,500/—లు విలువచేసే కుర్చీలు, బల్లలు మొదలైన సామాను సరఫరా చేయబడుతున్నది. రెండవ ప్రణాళిక మొదటి మూడు సంవత్సరాల్లో 53 డిపోలు తెరువబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఇంకా 12 డిపోలు తెరవడానికి, చేనేత బట్టలను గురించి తీవ్ర ప్రచారం జరిపించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 1.54 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.15 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో ఒక అమ్మకం డిపోను తెరవటానికి ప్రత్యేకించబడింది.

సాంకేతిక అభివృద్ధి, మేలురకం పరికరాలు

చేనేత పరిశ్రమలో సాంకేతిక నైపుణ్యాన్ని అభివృద్ధిచేసే ఉద్దేశంతో ఈ పథకం క్రింద చేనేత కార్మికులకు మేలురకం పరికరాలు సరఫరా చేయబడతాయి. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరంలో రు. 1.91 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.20 లక్ష ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఈ మొత్తంతో 37 ప్రామాణికమైన రీడ్లు, 33 స్లేలు, సరఫరా చేయబడతాయి.

ముదరా

చేనేత గుడ్డ అమ్మకాన్ని ప్రోత్సహించటం ద్వారా దాని ఉత్పత్తిని అధికం చేసే ఉద్దేశంతో చేనేత గుడ్డ అమ్మకంపై ముదరా ఇవ్వబడుతున్నది. సాధారణంగా రూపాయకు 6 నయాపైసల చొప్పున ముదరా ఇవ్వబడుతుంది. అయితే సంఘాల్లో సరకు నిలువ ఉండిపోయినపుడు మాత్రం దాన్ని అమ్మివేయటంకోసం అప్పుడప్పుడు అదనపు ముదరా కూడ ఇవ్వటానికి అనుమతించబడుతున్నది. ఈ పథకం క్రింద వర్తమాన సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 35.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది ఇందులో రు. 0.90 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాలో ముదరా ఇవ్వటంకోసం ప్రత్యేకించబడింది.

ఉన్ని పరిశ్రమ (కంబళ్ళ పరిశ్రమ)

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్ని పరిశ్రమ అభివృద్ధికోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 3.58 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.31 లక్షల మొత్తం క్రింది పనుల నిమిత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

(ఎ) 75 క్రొత్త మగ్గాలను చేర్చుకోడానికి.

(బి) ఉన్ని నేతపనివారికి క్రింది మేలురకం పరికరాలను సరఫరా చేయడానికి.

(i) ఫ్లయిషటిల్ మగ్గాలు	...	5
(ii) హీల్డులు	....	5,000
(iii) రీడ్లు	...	20
(iv) ఉన్ని కార్డింగు యంత్రాలు	...	1

పట్టు చేనేత పరిశ్రమాభివృద్ధి

తెలంగాణా ప్రాంతంలో పట్టు చేనేత పరిశ్రమాభివృద్ధి కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.23 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.10 లక్ష మొత్తం ఆర్మూరులో ఒక మార్కెటింగు డిపో,

ఒక పట్టు అద్దకం కేంద్రం స్థాపించటానికి, పట్టు నాణ్యతను సరిచూడటం కోసం ఒక టెక్నికల్ అసిస్టెంటును నియమించటానికి గాను నిజామాబాదు జిల్లాలో వినియోగించబడుతుంది.

రోడ్లు

క్రొత్తరోడ్డు పనులు

తెలంగాణాలో పాతరోడ్డు పనులను కొనసాగించటానికి, కొత్తవాటిని ప్రారంభించటానికి గాను యీ పథకం క్రింద 1959—60 సంవత్సరానికి రు. 37.69 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.60 లక్ష మొత్తం క్రింది పనుల నిమిత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

వరుస సంఖ్య	పథకం పేరు	1959-60 లో చేయబడిన కేటాయింపు (రూపాయలు లక్షలలో)
1.	గాంధారిమీదుగా ఉప్పల నుండి బాన్స్వాడకు రోడ్డు నిర్మాణం	1.50
2.	భోకర్ నుండి భైసాకు రోడ్డు నిర్మాణం (నాందేడు భాగం మాత్రం.)	0.10

దుమ్మురేగని రోడ్ల నిర్మాణం

తెలంగాణా ప్రాంతంలో దుమ్మురేగని రోడ్డుపనుల నిర్వహణ నిమిత్తం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 20.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1 54 లక్షల మొత్తం క్రింది పనుల నిమిత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

వరుస సంఖ్య	పనివివరం	1959–60లో కేటాయింపు (రూపాయలు లక్షలలో)
1.	దాచేపల్లి నుండి నిజామాబాదుకు రోడ్డు నిర్మాణం మై 0/0 నుండి మై 8/0 వరకు	0.54
2.	హైదరాబాదు–అకోలా రోడ్డు భాగం మై 101 నుండి 117 వరకు	1.00

విద్య

ప్రాథమిక విద్యా

ఈ జిల్లాలో ప్రాథమిక విద్య పద్దు క్రింద రు. 5.74 లక్షల మొత్తం క్రింది పథకముల నిమిత్తం ఖర్చు పెట్టబడుతుంది.

వరుస సంఖ్య	పథకం పేరు	కేటాయించబడిన మొత్తం (లక్షలు రూపాయలలో)
	కొనసాగింపు పథకాలు	
1.	ఈ క్రింద తెలుపబడిన సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలలకోసం నియమించబడిన అదనపు ఉపాధ్యాయులకొరకు.	
	(ఎ) 1956–57 లో (26 పాఠశాలలు)	0.28
	(బి) 1957–58 లో (27 పాఠశాలలు)	0.55
	(సి) 1958–59 లో (48 పాఠశాలలు)	0.25
2.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వ ప్రాథమిక పాఠశాలలుగా మార్చబడిన వాలంటరీ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు.	
	(ఎ) 1957–58 లో (28 సెక్షనులు)	0.04
	(బి) 1958–59 లో (26 పాఠశాలలు)	0.02

3.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో జూనియర్ బేసిక్ పాఠశాలలుగా మార్చబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలలు.	
	(ఎ) 1956–57 లో (8 పాఠశాలలు)	0.02
	(బి) 1957–58 లో (8 పాఠశాలలు)	0.03
	(సి) 1958–59 లో (12 పాఠశాలలు)	0.02
4.	ప్రాథమిక పాఠశాలలకు కుర్చీలు, బల్లలు మొదలగు కొయ్యసామాను, పరికరాలు.	0.02
5.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడిన ప్రభుత్వ మాధ్యమిక పాఠశాలలు, నియమించబడిన అదనపు ఉపాధ్యాయులకొరకు.	
	(ఎ) 1956–57 లో (5 సెక్షనులు)	0.04
	(బి) 1957–58 లో (4 సెక్షనులు)	0.08
	(సి) 1958–59 లో	0.30
6.	ప్రాథమిక, మాధ్యమిక పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయుల జీతాల పెంపుదలకు.	0.84
7.	1957–58 లో డిప్యూటి ఇన్‌స్పెక్టర్ల కార్యాలయాల్లో నియమించబడిన అదనపు సిబ్బందికి (9 మంది గుమాస్తాలు) ఒక డిప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టరుకు.	0.07
8.	డిప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టర్ల నియామకం	
	(ఎ) 1957–58 (ఒక డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టరు)	0.04
	(బి) 1958–59 (ఒక డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టరు)	0.04
9.	జిల్లా విద్యా శాఖాధికారికి పర్సనల్ అసిస్టెంటు (1958–59 లో నియమించబడిన ఒకరికి)	0.02
10.	జిల్లా విద్యా శాఖాధికారి జీపు నిర్వహణకు, డ్రయివరుకు	0.05

క్రొత్త పథకాలు

11.	విద్యార్హతలు ఉన్న నిరుద్యోగులకు జీవనోపాధి కల్పించుటకు సంబంధించిన పథకం.	1.05
12.	ఉపాధ్యాయుల శిక్షణ కోర్సుకు పంపబడిన ఉపాధ్యాయుల స్థానంలో ఇతరులను నియమించుటకు	0.55
13.	12 ప్రాథమిక పాఠశాలలను జూనియరు బేసికు పాఠశాలలుగా మార్చుటకు.	0.05
14.	ప్రాథమిక పాఠశాలలలో అదనంగా 14 మంది ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు.	0.09
15.	ప్రాథమిక పాఠశాలలకు కుర్చీలు, బల్లలు మొదలగు కొయ్యసామానుకు.	0.01
16.	స్త్రీ విద్యకు సంబంధించిన కేంద్ర పథకం. (ఎ) ప్రాథమిక స్థాయి శిక్షణ పాఠశాల (1)	0.21
17.	ప్రభుత్వానికి చెందిన బాలికల ప్రాథమిక పాఠశాల, జూనియరు బేసికు పాఠశాలల స్థాయి పెంచుటకు (2)	0.05
18.	ప్రయివేటుగా నిర్వహించబడుతున్న 8 లోయరు సెకండరీ పాఠశాలలను స్వాధీనపరచుకొనటానికి, అదనంగా 17 లోయరు సెకండరీ తరగతులను ప్రారంభించటానికి.	0.27
19.	ప్రాథమిక తరగతులకు, బేసికు పాఠశాలలకు అదనపు తరగతి గదులు.	0.14
20.	ఒక సెకండరీ గ్రేడు, ఒక ఎలిమెంటరీ గ్రేడు శిక్షణ విభాగాలను ప్రారంభించుటకు.	0.50
21.	పట్టభద్రులయిన ఉపాధ్యాయులకు బేసిక్ విధానాలలో తిరిగి శిక్షణ ఇచ్చుటకు.	0.01
22.	డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్ల కార్యాలయాల్లో అటెండర్లను నియమించుటకు.	0.10
	మొత్తం	5.74

సెకండరీ విద్య

ఈ జిల్లాలో సెకండరీ విద్యాభివృద్ధి కోసం రు. 2.61 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అది క్రింది విధంగా వినియోగించబడుతుంది.

వరుస సంఖ్య	పథకం పేరు	కేటాయించబడిన మొత్తం (రూపాయలు లక్షలలో)
	కొనసాగింపు పథకాలు	
1.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడిన ఎయిడెడ్ సెకండరీ పాఠశాలలకు, అదనపు తరగతులకు గ్రాంట్లు.	
	(ఎ) 1956–57 లో ప్రారంభించబడినవాటికి (బి) 1957–58 లో ప్రారంభించబడినవాటికి	0.15
	(సి) 1958–59 లో ప్రారంభించబడినవాటికి	0.03
2.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడిన ప్రభుత్వ సెకండరీ పాఠశాలలు, అదనపు తరగతులకు	
	(ఎ) 1956–58 లో ప్రారంభించబడిన రెండు సెక్షనులకు	0.05
	(బి) 1958–59 లో ప్రారంభించబడిన ఒక పాఠశాలకు	0.05
3.	బహుళార్థసాధక పాఠశాలలలో కొన్ని కోర్సులను పునరుద్ధరించటానికి, జీతాలను సవరించటానికి	0.01
4.	సెకండరీ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల జీతాలను పెంచటానికి	0.25
5.	హిందీ ప్రచారం (హిందీ ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు)	0.08

క్రొత్త పథకాలు

6.	ప్రయివేటు ప్రాతిపదిక పై నిర్వహించబడుతున్న సెకండరీ పాఠశాలలను స్వాధీనపరచుకొనటానికి, అదనపు తరగతులు ఏర్పాటు చేయటానికి	0.30
7.	రెండు ఎయిడెడ్ ఉన్నత పాఠశాలలకు బిల్డింగు గ్రాంట్లు	0.58
8.	సెకండరీ పాఠశాలలకు బిల్డింగు గ్రాంట్లు (ఒక పాఠశాల)	1.00
9.	ఎయిడెడ్ సెకండరీ పాఠశాలలకు పరికరాల క్రింద గ్రాంట్లు	0.10
10.	బహుళార్థసాధక పాఠశాలలు, హైయ్యరు సెకండరీ పాఠశాలలలో ఫిజికల్ డైరెక్టర్ల (వ్యాయామ శిక్షకుల) నియామకం	0.01
	మొత్తం	2.61

ఇతర పథకాలు

ఈ జిల్లాలో రు. 0.57 లక్ష మొత్తం క్రింద చూపబడిన విధంగా ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

కొనసాగింపు పథకాలు

1.	ఎన్.సి.సి., ఎ.సి.సి ల విస్తృతికి	0.30
2.	స్కౌటింగు మరియు గర్ల్‌గైడింగుకు.	0.02
3.	రియాయతీ స్కాలరుషిప్పులకు	0.10

క్రొత్త పథకాలు

4.	ఒక జిల్లా గ్రంథాలయము, 3 బ్రాంచి గ్రంథాలయాల స్థాపనకు.	0.11

5.	రియాయతి స్కాలరుషిప్పులకు	0.02
6.	హిందీ విద్యాలయాలకు గ్రాంట్లు	0.01
7.	యువక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు	0.01
	మొత్తం	0 57

నిజామాబాదులో క్రొత్త పాలిటెక్నిక్‌ను ప్రారంభించటం

నానాటికి ఎక్కువైతున్న పర్యవేక్షక సిబ్బంది అవసరాన్ని తీర్చటం కోసం నిజామాబాదులో ఒక పాలిటెక్నిక్‌ను స్థాపించటానికి, ఏటా 120మంది అభ్యర్థులను చేర్చుకొని వారికి సివిల్, మెకానికల్ ఇంజనీరింగులలో 3 సంవత్సరాల పోస్టు—మెట్రిక్ డిప్లోమా కోర్సును ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ పథకానికయ్యే వ్యయంలో రాజ్య ప్రభుత్వ వాటా అయిన సగం ఖర్చును భరించటం కోసం ఈ సంవత్సరములో రు. 1.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇంతేకాక కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటా క్రింద కూడ రు. 1.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో ఒక లక్ష రూపాయలు పరికరాలు కొనడానికి, రు. 1.50 లక్షల మొత్తం భవనాల నిర్మాణానికి వినియోగించబడుతుంది.

వైద్యం

జిల్లా ఆసుపత్రుల స్థాయిని పెంచటం

వర్తమాన సంవత్సరంలో ఈ పథకంకోసం చేయబడిన మొత్తం కేటాయింపు రు. 6.50 లక్షలలో రు. 0.70 లక్ష మొత్తం నిజామాబాదులో ఉన్న జిల్లా ఆసుపత్రి స్థాయిని పెంచటంకోసం ఈజిల్లాలో వినియోగించబడుతుంది. 1959—60 లో ఒక జిల్లా లేబరేటరీకూడ యీ ఆసుపత్రిలో స్థాపించబడుతుంది.

తాలూకా ఆసుపత్రుల స్థాయిని పెంచటం

తెలంగాణా ప్రాంతంలోని తాలూకా ఆసుపత్రుల స్థాయిని పెంచటం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.20 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

ఈ జిల్లాలోని కొన్ని తాలూకా ఆసుపత్రులకు సమకూర్చిన అదనపు పడకలను, సిబ్బందిని నిర్వహించటానికి, మరి కొన్ని ఆసుపత్రులను అభివృద్ధి పరచటానికి పై డబ్బు వినియోగించబడుతుంది.

కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రాలు

దేశంలో జనాభా త్వరితగతిని పెరిగిపోతూ, దేశం యొక్క పరిమిత సాధన సంపత్తిమీద అధిక ఒత్తిడిని కలుగచేస్తున్నది. ఈ విషయాల దృష్ట్యా దేశంలో కుటుంబనియంత్రణకు, జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టే విషయాలకు ప్రాధాన్యం ఏర్పడింది. 1957-59 లో ఆంధ్రలో 13, తెలంగాణాలో 7 — మొత్తం 20 కుటుంబనియంత్రణ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఇంకా 10 కేంద్రాలను ఆంధ్రలోను, 5 కేంద్రాలను తెలంగాణాలోను—మొత్తం 15 కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ఇంతకు ముందు ఏర్పాటు చేసినవాటిని నిర్వహించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకు గాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 0.66 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.02 లక్ష ఖర్చుతో నిజామాబాదులోని జిల్లా ఆసుపత్రిలో 1957-58 లో ఏర్పాటు చేయబడిన కేంద్రం నిర్వహించబడుతుంది.

దంత వైద్యకశాలాల, దంత వైద్యశాలలను ఏర్పాటు చేయటం

గతంలో ఏర్పాటు చేయబడిన దంత వైద్యశాలలను నిర్వహించటానికి, క్రొత్తవాటిని ఏర్పాటు చేయటానికి, హైదరాబాదులోని ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో 1958-59 లో తెరవబడిన దంత చికిత్సా విభాగాన్ని కొనసాగించటానికి గాను ఈ సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రాంతపు ప్రణాళికలో రు. 2.50 లక్షలు, తెలంగాణా ప్రాంతపు ప్రణాళికలో రు. 0.56 లక్ష — మొత్తం రు 3.06 లక్షలు కేటాయించబడినాయి. ఇందులో రు. 0.20 లక్ష మొత్తం నిజామాబాదులోని జిల్లా ఆసుపత్రిలో 1957-58లో ఏర్పాటు చేయబడిన దంత వైద్యశాల నిర్వహించటానికి గాను ప్రత్యేకించబడింది.

సబ్సిడీ ఈయబడు వైద్యులు

1958-59 లో సబ్సిడీ పద్ధతిపై 37 గ్రామీణ వైద్యశాలలు ప్రారంభించబడినాయి. అవి ఈ సంవత్సరం కొనసాగించబడతాయి. అంతేకాక ఈసంవత్స

రంలో మరో 30 క్రొత్త కేంద్రాలను స్థాపించటానికిగాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.50 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.05 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలోని వైద్యశాలలకు అయ్యే ఖర్చు నిమిత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

క్షయవ్యాధి నివారణోద్యమం

ఈ పథకం క్రింద రు. 6.90 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇందులో రు. 4.00 లక్షలు ఆంధ్ర ప్రణాళికలోను, రు. 2.90 లక్షలు తెలగాణా ప్రణాళికలోను కేటాయించబడినాయి. పై కేటాయింపులో రు. 0.10 లక్ష మొత్తం నిజామాబాదులోని జిల్లా ఆసుపత్రిలో 1956–57 లో స్థాపించబడిన క్షయవ్యాధి కేంద్రాన్ని కొనసాగించటానికి వినియోగించ బడుతుంది.

సుఖవ్యాధుల నివారణ కార్యక్రమం

తెలంగాణా ప్రాంతంలో సుఖవ్యాధుల నివారణ కార్యక్రమంకోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.05 లక్ష కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.01 లక్ష 1957–58 లో నిజామాబాదులో స్థాపించబడిన సుఖవ్యాధి చికిత్సా కేంద్రాన్ని కొనసాగించటానికి వినియోగించబడుతుంది.

కుష్ఠువ్యాధి నివారణ కార్యక్రమం

కుష్ఠువ్యాధి నివారణ కార్యక్రమమునకుగాను ఈ సంవత్సరపు తెలంగాణా ప్రణాళికలో రు. 1.00 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.30 లక్ష మొత్తం 1958–59 లో నిజామాబాదు జిల్లాలోని యెల్లారెడ్డిలో స్థాపించబడిన కుష్ఠురోగ సహాయ కేంద్రం కొనసాగింపుకు గాను వినియోగించబడుతుంది.

ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు

ఈ పథకం క్రింద, గ్రామీణ ప్రజల అవసరాలను ఆదుకొనటం కోసం బ్లాకు ప్రాంతాలలో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ఈ పథకం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 10.00 లక్షల

మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.00 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో ఈ జిల్లాలో 4 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. గతంలో స్థాపించబడిన కేంద్రాలు కొనసాగించబడతాయి.

ప్రజారోగ్యం

దాయీలకు శిక్షణ

ఈ సంవత్సరంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో నాటు మంత్రసానుల (దాయీలు) కు శిక్షణ ఇవ్వటానికి సంబంధించిన పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టటానికి, 240 మంది దాయీలకు శిక్షణ ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకు గాను ప్రణాళికలో రు. 0.12 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో 60 మంది దాయీలకు రు. 0.03 లక్ష ఖర్చుతో ఈ జిల్లాలో శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది.

నేషనల మలేరియా కంట్రోలు కార్యక్రమం

మలేరియా నివారణ కార్యక్రమంగా ఈ పథకం 1-4-58 నుండి మార్చబడింది. ఈ పథకం క్రింద అన్ని జిల్లాలలోను తీవ్రంగా డి. డి. టి. మొదలైన మందులు చల్లటం జరుగుతుంది. ఈ సంవత్సరంలో $8\frac{1}{2}$ హైపో-ఎండమిక్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయటానికి, ఇద్దరు ప్రాంతీయ ప్రజారోగ్య అసిస్టెంటు డైరెక్టర్ల కార్యాలయాలను స్థాపించటానికి, ప్రస్తుతమున్న 8 మలేరియా నివారణ యూనిట్లను కొనసాగించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను తెలంగాణా ప్రాంతపు ప్రణాళికలో రు. 12.30 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో 1.15 లక్షల మొత్తం ప్రస్తుతమున్న ఒక హైపో-ఎండమిక్ యూనిట్‌ను కొనసాగించటానికి, క్రొత్తగా ఒక హైపో-ఎండమిక్ యూనిట్టును స్థాపించటానికి ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

గ్రామాలకు మందుల పెట్టెల సరఫరా

ఈ పథకం క్రింద జిల్లాకు 12 చొప్పున 108 మందుల పెట్టెలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో 1957–58, 1958–59 సంవత్సరాలలో, సరఫరా చేయబడినాయి. ఈ 108 మందుల పెట్టెలకు మందులు సరఫరా చేయటానికి, ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో సరఫరా చేయబడిన 797 పెట్టెలకు కూడ మందులను సరఫరా చేయటానికి గాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.91 లక్ష కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాకు 1957–59 లలో సరఫరా చేయబడిన 12 పెట్టెలకు, ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో సరఫరా చేయబడిన పెట్టెలకు మందులు సరఫరా చేయటానికి గాను పై మొత్తంలో రు. 0.116 లక్ష ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

విద్యార్థి చికిత్సా కేంద్రాలు

క్రొత్తగా 2 విద్యార్థి చికిత్సా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ప్రస్తుతమున్న 4 కేంద్రాలను కొనసాగించటానికి గాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 3.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.60 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో ప్రస్తుతమున్న కేంద్రాన్ని కొనసాగించటానికి వినియోగించబడుతుంది.

కుటుంబ సంక్షేమ కేంద్రాలు

1959–60 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలోని గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 42 కుటుంబ సంక్షేమ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయటానికి (ఇందులో 30 కేంద్రాలు 1957–59 లో మంజూరు చేయబడినవి, 12 క్రొత్తగా మంజూరు చేయబడినవి), హైదరాబాదులోని సంక్షేమ కేంద్రాన్ని కొనసాగించటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.99 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ఈ జిల్లాలో నాలుగు సంక్షేమ కేంద్రాలు రు. 0.06674 లక్ష వ్యయంతో ఏర్పాటు చేయబడతాయి. (ఇందులో 3 యిదివరకే మంజూరు చేయబడినాయి. ఒకటి క్రొత్తది.)

ఆరోగ్య విద్యాప్రచార పథకం

1959-60 సం॥ లో ఈ పథకం క్రింద రు. 1.72 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.17 లక్ష 1957-58 లో జిల్లాలకు కేటాయించబడిన 6 "ఎపిడమిక్ జీపు"ల నిర్వహణను కొనసాగించటానికి, రు. 0.83 లక్ష హైదరాబాదులోని హెల్త్ మ్యూజియంలో ఒక విభాగం యొక్క నిర్మాణం మొదలు పెట్టటానికి, రు. 0.72 లక్ష 16 మిల్లీమీటర్ల సౌండు ప్రొజెక్టర్లు కలిగి ఉండే రెండు ప్రచార వ్యానులను కొనడానికిగాను వినియోగించబడతాయి. ఇందులో రు. 0.02833 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఈ జిల్లాలో ప్రస్తుతమున్న ఎపిడమిక్ వ్యాను నిర్వహణకు యిది వినియోగించబడుతుంది.

50 మంది హెల్త్ అసిస్టెంట్లను నియమించటం

తెలంగాణా జిల్లాలలో టీకాలు వేసే కార్యక్రమానికిగాను నియమించబడిన హెల్త్ అసిస్టెంట్ల సంఖ్య చాలినంతగా లేదు. ఇందువల్ల యీ సంవత్సరంలో అదనంగా 50 మంది హెల్త్ అసిస్టెంట్లను నియమించటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకు రు. 0.82 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో 6 గురు హెల్త్ అసిస్టెంట్లు ఈ జిల్లాలో నియమించబడతారు. ఇందుకు రు. 0.098 లక్ష వ్యయమవుతుంది.

లీవ్ రిజర్వు హెల్త్ ఇనస్పెక్టరు పదవులను ఏర్పాటు చేయటం

• ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రాంతంలో 79 మంది రిజర్వు హెల్త్ ఇనస్పెక్టర్లు పనిచేస్తుండగా తెలంగాణాలో 25 మంది మాత్రం పనిచేస్తున్నారు. అంటు వ్యాధులు ప్రబలినప్పుడు, ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్నవారు సెలవులో ఉండినప్పుడు పనిచేసేటందుకు ఈ సిబ్బంది తగినంతగాలేదు. ఈ కారణంగా 1959-60 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఇంకా 50 లీవు రిజర్వు హెల్త్ ఇనస్పెక్టర్ల పదవులను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.08 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.180 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో 6 హెల్త్ ఇనస్పెక్టర్ల పదవులు ఏర్పాటు చేయబడుతాయి.

పట్టణాల్లో నీటి సరఫరా, మురుగుపారుదల పథకాలు

స్థానిక సంస్థలకు సంబంధించిన పట్టణ నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల పథకాలు అమలు జరుపుటకుగాను అయ్యే వ్యయం క్రింద ఈ సంవత్సరంలో భారత ప్రభుత్వం వారు రు. 102.446 లక్షల మొత్తం (రు. 82.446* లక్షలు కేంద్ర ప్రణాళిక క్రింద, రు. 20.00 లక్షలు రాజ్య ప్రణాళిక క్రింద) ఋణ సహాయంగా ఇస్తారని ఆశించబడుతున్నది. ఇందులో రు. 41.27 లక్షల మొత్తం కార్పొరేషను పథకాలకుగాను ప్రత్యేకించబడింది. మిగతా మొత్తంలో రు. 0.500 లక్ష ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. అది క్రింది విధంగా వినియోగించబడుతుంది.

పథకం పేరు	కేటాయించబడిన మొత్తం (రూపాయలు, లక్షలలో)
నిజామాబాదు నీటి సరఫరా పథకం	0.500

గృహ నిర్మాణం

పారిశ్రామిక గృహ నిర్మాణ పథకం

ఈ పథకం క్రింద భారత ప్రభుత్వంవారు చేసే ఆర్థిక సహాయంతో పారిశ్రామిక కార్మికులకు గృహావసతిని కలిగించేటందుకు గాను హైదరాబాదు నగరంలోని చిక్కడపల్లి, సీతాఫలమండి, అంబరుపేట కాలనీలలోను, వరంగల్లు, ఖమ్మం, నిజామాబాదు పట్టణాలలోను ఒక గది ఇళ్లు, రెండు గదుల ఇళ్ళు నిర్మించబడుతున్నాయి. పైన పేర్కొన్న స్థలాలలో పారిశ్రామిక కార్మికులకు గాను 665 ఇళ్లు నిర్మించే నిమిత్తం 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 17.65 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.80 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

---

*ఇందులో రు. 5.446 లక్షల మొత్తం యీ పథకం క్రింద గత సంవత్సరం కేటాయించబడిన మొత్తంలో ఖర్చు పెట్టబడకుండా మిగిలిపోయినట్టిది.

తక్కువ ఆదాయంగల వర్గాలవారికి గృహ నిర్మాణం

ప్రభుత్వ రంగం

దేశంలో నివాస గృహాల కొరతను తీర్చే ఉద్దేశంతో భారత ప్రభుత్వం వారు తక్కువ ఆదాయం గల వర్గాలవారికి గృహాలను నిర్మించే ఈ పథకాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ పథకం క్రింద నూటికి 80 వంతుల ఖర్చు ఋణ రూపంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వగా మిగత 20 వంతుల ఖర్చు రాజ్య ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. హైదరాబాదు సిటీ ఇంప్రూవ్ మెంటు బోర్డువారు, సికిందరాబాదు టౌను ఇంప్రూవ్ మెంటు ట్రస్టువారు, జిల్లా మునిసిపాలిటీలు 267 ఇళ్ళను నిర్మించేటందుకు గాను ఈ సంవత్సరంలో రు. 20.95 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. జిల్లాల వారిగా కేటాయించవలసిన డబ్బు విషయమై ఇంకా తుది నిర్ణయం తీసికోబడలేదు.

మునిసిపలు రంగం

ఈ పథకం క్రింద తక్కువ ఆదాయం గల వర్గాలవారికి ఇళ్ళు నిర్మించటంకోసం మునిసిపాలిటీలకు ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. 170 ఇళ్ళ నిర్మాణంకోసం 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 4.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. పై మొత్తం క్రింద చూపిన విధంగా ఋణాలుగా ఇవ్వబడుతుంది.

		రూపాయలు లక్షలలో
మునిసిపాలిటీలు	...	2.00
హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను	...	1.00
సికిందరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను	...	1.00
మొత్తం	...	4.00

సహకార రంగం

ఈ పథకం క్రింద తెలంగాణా ప్రాంతంలోని సహకార గృహ నిర్మాణ సంఘాల సభ్యులకు, అందును ముఖ్యంగా హైదరాబాదు, సికిందరా

బాదు జంట నగరాల్లోని సభ్యులకు క్రొత్త ఇళ్ళను కట్టుకొనేటందుకు గాను దీర్ఘకాలిక ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ఈ సంవత్సరంలో 340 గృహాల నిర్మాణం నిమిత్తం ఋణాలు ఇచ్చేటందుకు గాను రు. 20.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.20 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాలో 20 ఇళ్ళ నిర్మాణం నిమిత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

కార్మికులు-కార్మిక సంక్షేమం

ఉద్యోగ సమాచార సేకరణ

ఈ పథకం యొక్క లక్ష్యాలేవంటే :—

1. ఏ తరగతి వారు తక్కువగా ఉన్నారో సరిగా నిర్ణయించేటందుకు వీలుగా ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసర్లకు ఇంకా ఎక్కువ వివరాలను అంద చేయటం ;

2. ఉద్యోగాల్లో చేరగోరేటటువంటి విద్యాభ్యాసం పూర్తి చేసిన యువకులకు, ఇతరులకు ఉద్యోగాలను గురించి, ఉద్యోగావకాశాలను గురించి సలహాలు ఇవ్వటానికి సమాచారం అందచేయటం ;

3. ఏదేని ఉద్యోగసాధక కేంద్ర ప్రాంతంలో కాని లేక ఉద్యోగ అవకాశాలను నిర్ణయించటానికి నిర్ణయింపబడిన ఏదేని ప్రత్యేక ప్రాంతములో కాని ఉద్యోగాలకు సంబంధించి వచ్చేమార్పులను తెలిసికొనడానికి ఒక విధానాన్ని రూపొందించటం;

4. ప్రతి పరిశ్రమలోను, వృత్తిలోను సంభవించే ఉద్యోగ, నిరుద్యోగ విషయాలను గురించి ముందుగానే సూచించటం.

హైదరాబాదు, వరంగల్లు, విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, కర్నూలులలోని ప్రధాన ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలలో ఈ పథకం 1957–58 లో అమలుజరుపబడింది. వీటికి సంబంధించిన కేంద్ర యూనిట్టు హైదరాబాదులోని జాతీయ ఉద్యోగ సేవా కేంద్ర డైరెక్టరేటులో ఏర్పాటు చేయబడింది. కాకినాడ, గుంటూరు, నిజామాబాదులలోని జిల్లా ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలకు ఈ పథకం 1958–59 లో విస్తరింప చేయటం జరిగింది. విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, కాకినాడ, గుంటూరు, వరం

గల్లులలో ప్రయివేటురంగాన్ని గురించి 1959–60 లో పరిశీలించే టందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకు గాను జాతీయ ఉద్యోగ సేవా కేంద్రం డైరెక్టరేటులో కేంద్ర యూనిట్టు ఒక సీనియరు ఆఫీసరు పర్యవేక్షణలోకి తీసుకరాబడి పటిష్ఠం చేయబడుతుంది. పైన పేర్కొన్న సాధక కేంద్రాలలో కూడ అదనపు సిబ్బంది నియమించ బడుతుంది. మిగత సాధక కేంద్రాలు ప్రతిదానిలో కూడ ఒక గుమాస్తాను నియమించటంద్వారా వాటిని పటిష్ఠం చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. పథకాన్ని అమలు పరచుటకు గాను అయ్యే ఖర్చులో రాజ్యప్రభుత్వ వాటా క్రింద 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.31 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. కేంద్రప్రభుత్వం కూడ రు. 0.47 లక్ష మొత్తం భరిస్తుంది. కేటాయించబడిన మొత్తం రు. 0.78 లక్షలో రు. 0.015 లక్ష మొత్తం యీ జిల్లాకు సంబంధించిన కార్యక్రమమునకు గాను వినియోగించబడుతుంది.

జిల్లా ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటం

రెండవ ప్రణాళిక అంతం నాటికి రాజ్యంలోని ప్రతి జిల్లాలోను ఒక ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాన్ని ఏర్పాటుచేయాలనే అంతిమలక్ష్యంతో నల్లగొండ, నిజామాబాదు, అదిలాబాదు, ఖమ్మం, కరీంనగరులలో 1957–58, 1958–59 లలో 5 సాధక కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఈ 5 కేంద్రాలు కొనసాగించబడతాయి. ఇందుకు గాను అయ్యే ఖర్చులో రాజ్యప్రభుత్వ వాటా క్రింద ప్రణాళికలో రు. 0.20 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇంతే కాక కేంద్రప్రభుత్వ వాటా క్రింద రు. 0.28 లక్ష కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.093 లక్ష మొత్తం నిజామాబాదులోని సాధక కేంద్రాన్ని కొనసాగించుటకు గాను వినియోగించ బడుతుంది.

కార్మిక సంక్షేమ కేంద్రాలు

కార్మిక వర్గాలకు చెందిన స్త్రీ, పురుషులకు, పిల్లలకు వినోద సౌకర్యాలు కలిగించే ఉద్దేశంతో తెలంగాణా ప్రాంతంలో 2 "ఎ" తరగతి సంక్షేమ కేంద్రాలు 3 'బి' తరగతి సంక్షేమ కేంద్రాలు 1958–59-లో అద్దె భవనాల్లో ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ కేంద్రాలకు వరంగల్లులో

మినహా ఇతర ప్రదేశాలలో 1958–59 సం॥ లోనే శాశ్వత భవనాలు కూడ నిర్మించబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఇంతకుముందు ఏర్పాటు చేసిన కేంద్రాలను కొనసాగించటమేగాక మరో 2 "బి" తరగతి కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ పథకంకోసం రు. 3.41 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.19 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. నిజామాబాదులో 1958–59 లో స్థాపించబడిన కేంద్రం కొనసాగింపుకు ఈ ధనం వినియోగించబడుతుంది.

కార్మిక విద్య

తెలంగాణా ప్రాంతంలో 500 మందికంటె తక్కువగా కార్మికులను నియమించే ఫ్యాక్టరీలలో పూర్తికాలపు ఉపాధ్యాయులను నియమించటం ద్వారా 1957–58, 1958–59 లలో 10 కార్మిక విద్యా తరగతులు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఈ తరగతులు కొనసాగించబడతాయి. ఇంతేకాక మరో 4 తరగతులు ప్రారంభించబడతాయి. నిజామాబాదులో ఏర్పాటు చేయబడిన ఒక తరగతి కొనసాగింపు నిమిత్తం రు. 0.012 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

గ్రంథాలయాల ఏర్పాటు

తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఫ్యాక్టరీలలో 1958–59 లో 15 గ్రంథాలయాలను ఏర్పాటు చేయటంకోసం ఈ పథకం క్రింద రు. 0.03 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఎన్నిక చేయబడిన ఫ్యాక్టరీలలో 1 గ్రంథాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయటంకోసం పై మొత్తంలో రు. 0.002 లక్ష మొత్తం యీ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

కార్మికశాఖ విస్తరణ

రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో ఎక్కువయిన కార్యకలాపాల దృష్ట్యా కార్మికశాఖలో అదనపు సిబ్బందిని నియమించటం అవసరమయింది. 1957–58 లో 10 మంది అసిస్టెంటు లేబరు ఇనస్పెక్టర్లు, ఒక సంక్షేమ కేంద్రాల సూపరింటెండెంటు ఇతర సిబ్బంది నియమించబడినారు. 1958–59 లో మంజూరు చేయబడిన నాలుగు అసిస్టెంటు లేబరు ఇనస్పెక్టరు పదవులకుగాను రెండు పదవులు మాత్రం భర్తీ చేయబడినవి. 1959.60 లో

పై సిబ్బంది కొనసాగించబడుతుంది. అంతేకాక 10 మంది అసిస్టెంటు లేబరు ఇనస్పెక్టర్లను, అవసరమయిన ఇతర సిబ్బందిని నియమించటం జరుగుతుంది. ఒక జీపు స్టేషను వాగనును కొని డ్రైవరును నియమించటానికి కూడ ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 1.64 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో కొంత మొత్తం ఈ జిల్లాలోని ఇద్దరు లేబరు ఇనస్పెక్టర్లను, వారి సిబ్బందిని కొనసాగించటానికిగాను వినియోగించబడుతుంది.

వృత్తి పనివారికి శిక్షణ సౌకర్యాల విస్తరణ

సాంకేతిక శిక్షణ కేంద్రం, నిజామాబాదు

1958–59 లో ఈ సంస్థలో "డబుల్ షిఫ్టులు" పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది. చేర్చుకోబడే విద్యార్థుల సంఖ్య 104 నుండి 208 కి పెంచబడింది. ఈ సంస్థను కొనసాగించటంకోసం ఖర్చులో రాజ్యప్రభుత్వ వాటా క్రింద రు. 1.50 లక్షల మొత్తం, కేంద్రప్రభుత్వ వాటా క్రింద రు. 2.24 లక్షల మొత్తం 1959–60 లో కేటాయించబడినాయి. కేటాయించబడిన రు. 3.74 లక్షల మొత్తంలో రు. 1.00 లక్ష మొత్తం భవనాల నిర్మాణానికి, రు. 1.57 లక్షల మొత్తం అదనపు పరికరాలు కొనడానికి. మిగత రు. 1.17 లక్షల మొత్తం సిబ్బంది, తదితర ఖర్చుల క్రింద వినియోగించబడుతుంది.

వెనుకబడిన తరగతుల, షెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమం

షెడ్యూల్డు కులాలు

మంచినీటి బావులు

హరిజనులు నివసించే వాడలలో మంచినీటి సదుపాయాలు చాలా అరుదుగా ఉంటాయి. ఇందువల్ల ఈ జిల్లాలో 27 క్రొత్త బావులను త్రవ్వటానికిగాను రు. 0.216 లక్ష, 25 పాతబావులను మరమ్మతు చేయటానికిగాను రు. 0.05 లక్ష కేటాయించబడినాయి.

గృహనిర్మాణం

ఆర్థికంగాను, సాంఘికంగాను హరిజనులు వెనుకబడిఉన్న కారణంగా వారు ఇళ్ళను స్వంతంగా కట్టుకొనే స్థితిలో లేరు. వారు ఇళ్ళు కట్టుకొనేటందుకు ఇంటికి రు. 320/– లు చొప్పున సబ్సిడీ ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. సాధారణంగా నివేశన స్థలాలు కలిగి ఉండి ఇళ్ళు కట్టదలిచే హరిజనులకే సబ్సిడీలు ఇవ్వబడతాయి. తగిన సందర్భాల్లో నివేశన స్థలాలు కూడ ఉచితంగా ఇవ్వబడతాయి. ఈ జిల్లాలో నివేశన స్థలాలకోసం భూమిని స్వాధీనం చేసికోవటానికి రు. 0.101 లక్ష, 40 ఇళ్ళను కట్టే నిమిత్తం రు. 0.28 లక్ష 1959–60 ప్రణాళికలో కేటాయించబడినాయి.

విద్య

హరిజనులు చదువుకొనేటందుకు సహాయం చేసే నిమిత్తం సాంఘిక సేవకులు స్వచ్ఛంద సంస్థలు కొన్ని ప్రయివేటు హాస్టళ్ళు నిర్వహించుచున్నారు. ఈ సంస్థలను ప్రోత్సాహపరిచేటందుకు వాటికి సబ్సిడీలను ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఒక్కొక్క బోర్డరుకు విద్యా సంవత్సరానికి రు. 150/– లు చొప్పున సబ్సిడీ ఇవ్వబడుతుంది. రు. 1.64 లక్షల మొత్తం వ్యయంతో హరిజనులకు ఇంకా 1,093 బోర్డింగు గ్రాంటులను 1959-60 లో ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ జిల్లాలోని హరిజన విద్యార్థులు కూడ ఈ పథకంవల్ల లాభం పొందుతారు.

దుస్తులు, పుస్తకాలు, పలకలు, విద్యావిషయిక పరికరాలు మొదలైనవి అర్హులైన బీద హరిజన విద్యార్థులకు సరఫరా చేయబడతాయి. ఇంతేకాక ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, ఉన్నత పాఠశాలలో చదివే విద్యార్థులకు ఒక్కొక్కరికి నెలకు రు. 5/–లు లేక రు. 7/–లు చొప్పున స్కాలరుషిప్పులు కూడ ఇవ్వబడతాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఈ జిల్లాలోని 250 మంది విద్యార్థుల ప్రయోజనం నిమిత్తం రు. 0.03 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. హరిజనులకోసం నిర్వహించబడే గ్రంథాలయాలకు కూడ యీ పథకం క్రింద చేయబడిన కేటాయింపులోనుండి ఆర్థిక సహాయం చేయబడుతుంది.

వైద్యసహాయం

క్షయ, కాన్సరు మొదలయినటువంటి ప్రమాద భరితమైన వ్యాధుల తో బాధపడుతున్న హరిజనులు చికిత్సపొందే నిమిత్తం ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. ఒక్కొక్క రోగికి రు. 100/- లు మొదలు కొని రు. 500/- లు వరకు ఇట్టి సహాయం చేయబడుతుంది. 250 మంది రోగులకు ఆర్థిక సహాయం చేయటం కోసం 1959-60 సం. లో రు. 0.25 లక్ష కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.03 లక్ష ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింవె. 30 మంది రోగులకు గాను ఈ డబ్బు వినియోగించ బడుతుంది.

కుటీర పరిశ్రమలు

చేతి పనులను చేసుకొనే పనివారికి తమవ్యాపారానికి లేక చేతిపనికి సహాయం చేయటానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. ఈ పనివారు వ్యక్తి గతంగా గాని సహకార సంఘాల ద్వారాగాని, ఈ సహాయాన్ని పొంద వచ్చును. పరికరాలు సమకూర్చుకోవడానికి, ముడి సామగ్రిని కొనుక్కోవ డానికి, నిర్వహణ మూలధనానికి ఈ సహాయం ఇవ్వబడుతుంది. 1959-60 లో 33 సంఘాలకు రు. 0.33 లక్ష మేరకు సహాయం చేయటానికి ప్రతిపా దింపబడింది. ఇందులో ఈ జిల్లాలోని 4 సంఘాలకు రు. 0.04 లక్ష మేరకు సహాయం చేయబడుతుంది.

ప్రచారం

అస్పృశ్యతను పాటించడం వలన కలిగే హానిని గురించి వివరించే టందుకు, అస్పృశ్యతను నిర్మూలించేటందుకు ప్రచారం చేసేనిమిత్తం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఫిల్ములు స్లయిడులను ప్రదర్శించటానికి, కరపత్రాలు జారీ చేయటానికి, అంతర్వర్ణ భోజనాలు ఏర్పాటు చేయటానికి, హరిజన దినోత్సవాలు, మేలాలు జరపటానికి గాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 0.17 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో కూడ ప్రచార కార్యక్రమం నిర్వహించబడుతుంది.

స్వచ్ఛంద సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయం (గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్)

హరిజన సేవక సంఘము, భారత సేవక సమాజము, ఆది హిందూ లీగు మొదలయినటువంటి స్వచ్ఛంద సంస్థలు అస్పృశ్యత నివారణకోసం మంచి కృషి చేస్తున్నాయి. ఈ సంస్థల ద్వారా మంచి ప్రచారం కొనసాగించే నిమిత్తం వీటికి రు. 0.127 లక్ష దాకా 1959-60 లో ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ జిల్లాలోని స్వచ్ఛంద సంస్థలకు కూడ ఈ పథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది.

లీగల్ ఎయిడ్, గ్రాంటు ఇన్-ఎయిడ్

న్యాయ విషయాలలో సహాయం చేసేటందుకు లేక వరదలు, అగ్ని తదితర ప్రకృతి భీభత్సాలకు గురి అయిన వ్యక్తులకు సహాయం చేసే నిమిత్తం 1959-60 లో రు. 0.16 లక్ష మొత్తం వినియోగించబడుతుంది. ఇందులో రు. 0.015 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఇందువల్ల 30 మంది ప్రయోజనం పొందుతారు.

సామాజిక మందిరాల నిర్మాణం

హరిజనుల సాంఘిక, సాంస్కృతిక జీవనాన్ని మెరుగుపరచే ఉద్దేశంతో ఒక సామాజిక మందిరాన్ని నిర్మించటానికి 1959-60 లో రు. 0.01 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

విముక్త జాతులు

విద్య

విముక్తజాతులకు చెంది ఉన్నత, మాధ్యమిక, ప్రాథమిక పాఠశాలలలో విద్యను అభ్యసిస్తున్న విద్యార్థులకు వరుసగా రు. 7/-, రు. 5/- లు చొప్పున స్కాలరు షిప్పులు ఇవ్వటానికి ఈ పథకం క్రింద ప్రతిపాదింపబడింది. స్కాలరు షిప్పులు యివ్వటానికి గాను రు. 0.305 లక్ష, క్రొత్తగా 4 పాఠశాలలను ప్రారంభించటానికి గాను రు. 0.02 లక్ష, హాస్టళ్ళకు సహాయం చేసే నిమిత్తం రు. 0.306 లక్ష ప్రణాళికలో 1959-60కి గాను కేటాయించబడినాయి. ఈ జిల్లాకు చెందిన విముక్తజాతుల విద్యార్థులకు

ఈ పథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది. విముక్తజాతుల హాస్టళ్ళకు కూడ ఈ పథకం క్రింద ప్రయోజనం చేకూరుతుంది.

వ్యవసాయం

బంజరీజాను వ్యవసాయంలో స్థిరపరచాలంటే వారికి నాగళ్లు, ఎద్దులు విత్తనాలు, పరికరాలు మొదలయినవి సరఫరా చేయటం ద్వారా సహాయం చేయటం అవసరం. 1959-60 లో యీ జిల్లాలోని 27 కుటుంబాలకు రు. 0.067 లక్ష వ్యయంతో 18 జతల కాడి ఎద్దులను, విత్తనాలను, పరికరాలను సరఫరా చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

కుటీర పరిశ్రమలు

విముక్తజాతుల వారు తమ కుటీర పరిశ్రమల్ని అభివృద్ధి పరచుకొనేటందుకు రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాలలో ఈ పథకం క్రింద 14 సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ చేతిపని వారి యొక్క ప్రయోజనం నిమిత్తం వర్తమాన సంవత్సరంలో అదనంగా 13 సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రణాళికలో రు 0.13 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంలో రు. 0.01 లక్ష వ్యయంతో ఒక సంఘం ఈ జిల్లాలో ఏర్పాటుచేయబడుతుంది.

ప్రజారోగ్యం

విముక్త జాతులవారికి మంచి నీటి బావులను త్రవ్వించి, పరిశుభ్రమైన నీరు సరఫరా చేయటం ఎంతైనా అవసరం. ఇందువల్ల ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.01 లక్ష ఒక క్రొత్త బావిని త్రవ్వటానికి, ఒక పాత బావిని మరమ్మత్తు చేయటానికి గాను కేటాయించబడింది.

ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు

విద్య

(ఎ) స్కాలరుషిప్పుల మంజూరు :—

హరిజనులు, విముక్త జాతుల వారే కాక ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల వారిలో కూడ చాల వెనకబడి, సహాయం అవసరమైనట్టి వారు చాల

మంది ఉన్నారు. ఈ జాతులకు చెంది ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, హెచ్. ఎస్. సి. తరగతులలో చదువు కొంటున్న విద్యార్థులకు రు. 5/—లు లేక 7/లు చొప్పున స్కాలరుషిప్పులు ప్రతి సంవత్సరం ఇవ్వబడుతున్నాయి. 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 0.217 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 362 స్కాలరుషిప్పులు ఇవ్వటానికి గాను కేటాయించబడింది.

(బి) ప్రయివేటు హాస్టళ్ళకు సహాయం

సంక్షేమ కార్యక్రమంలో ఆసక్తి ఉన్న కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వ్యక్తులు వెనుకబడిన తరగతుల వారి కోసం హాస్టళ్ళ నడపటానికి ముందుకు వస్తున్నారు. క్రొత్త హాస్టళ్ళను నడిపేటందుకు గాను వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు 1.054 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందువల్ల 703 మంది బోర్డర్లకు లాభం చేకూరుతుందని ఆశించబడుతున్నది. ఈ జిల్లాకు చెందిన స్వచ్ఛంద సంస్థలకు, వ్యక్తులకు కూడ ఈ పథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది.

(సి) క్రొత్త హాస్టళ్ళను ప్రారంభించటం.

విద్యా సంస్థలకు అనుబంధించబడి ఉన్న హాస్టళ్లు వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల అవసరాలను పూర్తిగా తీర్చలేక పోతున్నందువల్ల తెలంగాణా ప్రాంతంలో తగిన ప్రదేశాల్లో కొన్ని ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకు గాను 1959—60 ప్రణాళికలో రు. 0.82 మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ హాస్టళ్ళు ఎక్కడ స్థాపించాలనే విషయం ఇంకా నిర్ణయించబడలేదు.

కుటీర పరిశ్రమలు

ఈ పథకం క్రింద పనివారల పిల్లలు వడ్రంగం, కమ్మరిపని మొదలయిన కోర్సులను పరిశ్రమల శాఖచే నడుపబడే గుర్తించబడిన సంస్థలలో చదివేటందుకు గాను ఆ పిల్లలకు స్టయిఫండులు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి. 1959—60 లో 900 మంది పనివారల పిల్లలకు స్టయిఫండులు ఇచ్చే నిమిత్తం రు. 900/— లు కేటాయించబడినాయి.

ఈ జిల్లాలోని 2 సహకార సంఘాలకు వాటా మూలధనం క్రింద రు. 0.02 లక్ష వరకు ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి కూడ ప్రతిపాదింపబడింది.

స్త్రీ సంక్షేమం

స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ విభాగాల ఏర్పాటు

తెలంగాణా ప్రాంతంలో స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ కార్యకలాపాలను విస్తృతంచేసే ఉద్దేశంతో స్త్రీలు, పిల్లల సంక్షేమం నిమిత్తం 1959-60 లో 10 స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ విభాగాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందులో ఒక విభాగం ఈ జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.068 లక్ష కేటాయించబడింది.

సాంఘిక సంక్షేమం

సాంఘిక సంక్షేమ విస్తరణ కేంద్రాలు

ఈ పథకం క్రింద అయ్యే ఖర్చులో రాజ్య ప్రభుత్వ వాటా క్రింద ప్రణాళికలో ఈ సంవత్సరానికి గాను రు. 0.257 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ప్రస్తుతమున్న రెండు సాంఘిక సంక్షేమ విస్తరణ కేంద్రాలను నిర్వహించటానికి, ఈ జిల్లాలోని మొదటి దశ బ్లాకుప్రాంతంలో సమన్వయ పద్ధతిలో ఒక అదనపు కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయుటానికిగాను పై డబ్బు వినియోగించబడుతుంది. ఈ అదనపు కేంద్రానికయ్యే ఖర్చు 5:12:6 నిష్పత్తిలో బ్లాకులు, కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ బోర్డు వారు, రాజ్య ప్రభుత్వం భరిస్తారు. ప్రజలనుండి వసూలుచేయబడే విరాళాలు కూడ ఇందుకుగాను వినియోగించబడతాయి.

సాంఘిక, నైతిక పునరుద్ధరణ, సంరక్షణ కార్యక్రమాలు

"కరెక్షనల్ ఇనిస్టిట్యూషన్సు" నుండి విడుదల చేయబడే స్త్రీలకుగాను రాజ్య స్థాయిలో ఒక ఆశ్రయ కేంద్రాన్ని, 14 జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలను (పురుషులకు 3, స్త్రీలకు 11) ఏర్పాటు చేయటానికి, రాజ్యంలో ఇంతకుముందు ఏర్పాటు చేయబడిన రాజ్య ఆశ్రయ కేంద్రాలను, జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలను కొనసాగించుటకు అయ్యే ఖర్చులో రాజ్య ప్రభుత్వ

వాటా క్రింద 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 6.32 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0 234 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకోసం ప్రత్యేకించబడింది. ఈ మొత్తంలో రు. 0 153 లక్ష ఖర్చుతో స్త్రీలకు గాను ఒక జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రం, రు. 0.141 లక్ష ఖర్చుతో పురుషులకు గాను ఒక జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రం పర్పాటు చేయబడుతాయి. హైదరాబాదులో స్త్రీలకు గాను పర్పాటు చేయబడిన శరణాలయం కొనసాగించబడుతుంది.

రేడియో ప్రసారం

కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్ల పర్పాటు

ఈ జిల్లాలో 225 కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లను స్థాపించడానికి ప్రతిపాదింపబడగా అందులో 50 సెట్లను మాత్రం 1956–59 లలో స్థాపించటం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంలో 100 కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లను పర్పాటు చేసి నిర్వహించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇంతేగాక 1–4–1959 తేదీకి పూర్వం స్థాపించబడిన సెట్లను కూడ నిర్వహించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.155 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రచారం

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికను విజయవంతంగా అమలు పరచటంలో ప్రజలు శ్రద్ధ వహించేటట్టు చేయడానికి వారు సంపూర్ణంగా సహకరించి పాల్గొనేటట్లు చేయడానికి గాను వివిధ పద్ధతుల్లో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను గురించి ప్రచారం చేయటానికి ఏకీకృత కార్యక్రమం ఒకటి 1956–57లో ప్రారంభించబడింది. ఈ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించటంకోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 6.80 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 11,117 లు ఈ జిల్లాలో క్రింది విధంగా వినియోగించటానికి గాను ప్రత్యేకించబడింది.

		రూపాయలు
1.	పర్సనల్ అసిస్టెంటుకు ఇతర సిబ్బందికి జీతబత్యాలు	5,987
2.	సంచార ప్రచార వ్యానులకు పెట్రోలు, యితర ఖర్చులు	1,200

		రూపాయలు
3.	జిల్లా స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయబడే ప్రదర్శనలో పాల్గొనటానికి	250
4.	సంగీత, నాటకోత్సవాలు ఏర్పాటు చేయటానికి	500
5.	జిల్లా, తాలుకా కేంద్రాలలో ప్రణాళిక వారోత్సవం ఏర్పాటు చేయటానికి.	900
6.	ఈ జిల్లాలో పనిచేస్తున్న బుర్రకథ దళాల నిర్వహణకు	2,280
	మొత్తం	11,117

అర్థ, గణాంక శాఖ

రాజ్య స్థాయిలో జరిగే గణాంక వివరాల సంకలన కార్యక్రమాన్ని జిల్లా స్థాయిలో సమన్వయ పరచటానికి, సేకరించబడి సంకలనం చేయబడే గణాంక వివరాలను ఇంకా ఉత్తమంగా తయారు చేయటానికి ఉపయోగ పడే "లయజన్ ఏజెన్సీ"గా పని చేయటానికి గాను ఈ జిల్లాలో ఒక జిల్లా గణాంక విభాగం 1958–59 లో ఏర్పాటు చేయబడింది. ఒక జిల్లా గణాంకాధికారి (గెజిటెడ్); ఒక ఎకనామిక్ ఇన్వెస్టిగేటరు, ఒక అప్పరు డివిజను గుమాస్తా, ఇద్దరు జవానులు ఈ శాఖలో నియమించబడినారు. ఈ సంవత్సరంలో కూడ ఈ సిబ్బంది కొనసాగించబడుతుంది. ఇందుకుగాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 0.10 లక్ష కేటాయించబడింది.

తంతి, తపాలా సౌకర్యాలు

1959–60 లో 25 బ్రాంచి పోస్టుఆఫీసులను, ఎల్లారెడ్డి, నర్సాపూరు, బన్స్వాడలలో 3 టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసులను, ఎల్లారెడ్డి, బన్స్వాడలలో రెండు పబ్లిక్ కాల్ ఆఫీసులను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

నిజామాబాదు జిల్లా ప్రణాళిక, అభివృద్ధి సంఘం యొక్క సభ్యుల జాబితా

అధికార సభ్యులు

1. కలెక్టరు — అధ్యక్షుడు
2. జిల్లా ప్లానింగు ఆఫీసరు — పదవీరీత్యా కార్యదర్శి
3. ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, పి. డబ్ల్యు. డి. (ఐ.బి.)
4. ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, పి.డబ్ల్యు.డి. (ఆర్. & బి.)
5. జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటు
6. జిల్లా వైద్యాధికారి
7. జిల్లా ఆరోగ్య శాఖాధికారి
8. జిల్లా పశువైద్య శాఖాధికారి
9. జిల్లా పంచాయతి ఆఫీసరు
10. జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారి
11. వ్యవసాయ శాఖా డిప్యూటి డైరెక్టరు
12. జిల్లా విద్యా శాఖాధికారి
13. పరిశ్రమల, వాణిజ్యశాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు
14. మత్స్య పరిశ్రమ శాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు
15. డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు
16. సహకార సంఘాల డిప్యూటి రిజిస్ట్రారు
17. సోషల్ సర్వీసు ఆఫీసరు
18. స్పెషల్ ఆఫీసరు, ఆంటిలివర్ ఫ్లూక్
19. ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, ఎలక్ట్రిసిటి

20. అసిస్టెంటు రేడియో ఇంజనీరు
21. డిప్యూటి కలెక్టరు, నిజామాబాదు
22. డిప్యూటీ కలెక్టరు, కామారెడ్డి
23. డిప్యూటీ కలెక్టరు, బోధన్
24. అసిస్టెంటు ఇంజనీరు, ప్లానింగు
25. లోకల్ ఇంజనీరు
26. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, నిజామాబాదు
27. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, బోధన్
28. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, ఎడపల్లి
29. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, బన్స్వాడ
30. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, నావిపేట
31. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, ఆర్మూరు
32. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు ఆఫీసరు, మద్నూరు
33. జిల్లా గణాంకాధికారి, నిజామాబాదు
34. అసిస్టెంటు స్మాల్ సేవింగ్సు ఆఫీసరు
35. మలేరియా ఆఫీసరు
36. కమర్షియల్ టాక్సు ఆఫీసరు
37. ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ ఫ్యాక్టరీస్
38. రీజినల్ ట్రాన్స్పోర్టు ఆఫీసరు
39. జిల్లా ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసరు
40. ఎక్సయిజు సూపరింటెండెంటు
41. తహాసీల్దారు, నిజామాబాదు
42. తహాసీల్దారు, ఆర్మూరు
43. తహాసీల్దారు, కామారెడ్డి
44. తహాసీల్దారు, ఎల్లారెడ్డి
45. తహాసీల్దారు, బోధన్

46. తహసీల్దారు, బాన్‌స్వాడ

47. నాయబ్ తహసీల్దారు, మద్నూరు

అనధికార సభ్యులు

1 శ్రీ సి. హెచ్. హన్మంత రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి., వైస్ చైర్మన్
2 శ్రీ సి. హెచ్. హెడా, ఎం.పి., నిజామాబాదు నియోజకవర్గం
3 శ్రీ దావర్ హుసైన్, ఎం.ఎల్.ఎ.,
4 శ్రీమతి సీతాకుమారి, ఎం.ఎల్.ఎ., బన్‌స్వాడ నియోజకవర్గం
5 శ్రీ శ్రీనివాసరావు, ఎం.ఎల్.ఎ., బోధన్ నియోజకవర్గం
6 శ్రీ టి. అంజయ్య, ఎం.ఎల్.ఎ., ఆర్మూరు నియోజకవర్గం
7 శ్రీ శ్రీ రంగారెడ్డి, ఎం.ఎల్.ఎ., గోల్కొండ నియోజకవర్గం
8 శ్రీమతి సదాలక్ష్మి, ఎం.ఎల్.ఎ., కామారెడ్డి నియోజకవర్గం
9 శ్రీ వెంకటరాం రెడ్డి, ఎం.ఎల్.ఎ., కామారెడ్డి నియోజకవర్గం
10 శ్రీ మాధవరావు, ఎం.ఎల్.ఎ., జుక్కల్ నియోజకవర్గం
11 శ్రీ పి. హనుమంతరావు, ఎం.పి., మెదక్ నియోజకవర్గం
12 శ్రీ కిషన్‌దాస్, నిజామాబాదు సిటీ మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుడు
13 శ్రీ నరసింహారెడ్డి, ఆర్మూరు సిటి మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు
14 శ్రీ రాజ్‌రెడ్డి, కామారెడ్డి సిటి మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు
15 శ్రీ నార్లరాజయ్య, బన్‌స్వాడ సిటి మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు
16 శ్రీ మహ్మద్ మోషిన్, ఎల్లారెడ్డి సిటి మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు
17 శ్రీ లక్ష్మాగౌడ్, ఎల్లారెడ్డి
18 శ్రీ గుండాచారి, నిజామాబాదు
19 శ్రీ సుబ్బారెడ్డి, మోస్రా
20 శ్రీ రేణుకాదాస్‌రావు, ఎడపల్లి
21 శ్రీ గంగాధరరావు, బన్‌స్వాడ (చిలూకూరు)
22 శ్రీ ఉడతా శంకరయ్య, తాండూరు
23 శ్రీ కాశీనాథరావు ముక్పాల్కర్, నిజామాబాదు
24 శ్రీ రాజ్‌రెడ్డి, భిక్నూరు
25 శ్రీ గంగాధర గౌర్, నిజామాబాదు
26 శ్రీ లింబారెడ్డి, ఆర్మూరు
27 శ్రీ బి.ఎన్. వీరయ్య, నిజామాబాదు

28 శ్రీ బి. పొసెట్టి, నిజామాబాదు
29 శ్రీ ఆబారావు దేశ్‌పాండె, నిజామాబాదు
30 శ్రీమతి బ్రహ్మ, శక్కర్‌నగర్
31 శ్రీ శ్రీనివాసరెడ్డి, బన్‌స్వాడ
32 శ్రీ ఎస్. నరసింగరావు, సిర్పూరు (నిజామాబాదు)
33 శ్రీ మహమ్మద్ ఉజ్జమ, ఎడపల్లి
34 శ్రీ కె.వి. రెడ్డి, బోధన్
35 శ్రీ ఎన్.వి. తమ్మెవార్, మదనూరుపట్టణ మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు
36 శ్రీ జి. బుచ్చారెడ్డి
37 శ్రీ జి. రాజేశ్వరరెడ్డి, జలాల్‌పూరు, పోస్టు బాల్కొండ తాలూక, ఆర్మూరు
38 శ్రీ నార్ల లింగయ్య, బన్‌స్వాడ పంచాయతి సమితి అధ్యక్షుడు
39 శ్రీ గాలి కృష్ణమూర్తి, శ్రీనగర్, బోధన్
40 శ్రీమతి సీతామహాలక్ష్మి, ఎం.ఎల్.సి., 3/6/776, హిమాయత్‌నగర్, హైదరాబాదు
41 శ్రీ ఎం. ఆనందం, ఎం.ఎల్.సి., 80/81, మారెడ్‌పల్లి, సికిందరాబాదు
42 శ్రీ హరినారాయన్, అధ్యక్షుడు, బి.పి.డి.సి. నిజామాబాదు
43 శ్రీ సాయరెడ్డి, అధ్యక్షుడు, బి.పి.డి.సి., ఎడపల్లి (మొస్ర)
44 శ్రీ లక్ష్మిచంద్, అధ్యక్షుడు, బి.పి.డి.సి., బోధన్ (సులమాన్‌నగర్)
45 శ్రీ వై. సూర్యనారాయణరావు, ఎం.ఎల్.సి., C/O శ్రీ వి.ఆర్. రెడ్డి, శక్కర్‌నగర్

Printed By Sadhana Printery, Hyderabad
For The Director, Government Printing Press, Hyderabad, A.P.